298. številka. V Ljubljani, v ponedeljek 16. decembra 1918. LI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod" velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . K 50·—
pol leta „ „ . . . „ 25·—
četrt leta „ „ . . . „ 13·—
na mesec „ „ . . . „ 4·50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . . K 55·—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto naprej . . . . K 60·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo (spodaj, pritličje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 *mm* visok ter 54 *mm* širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošijejo naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna" telefon št. 85.

„Slovenski Narod" velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . . K 48·— | četrt leta naprej . . . . K 12·—
pol leta . . . . . „ 24·— | na mesec . . . . . „ 4·—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34

Prvo jugoslovansko ministrstvo.

Belgrad, 15. decembra Danes se je sestavilo prvo jugoslovansko ministrstvo, obstoječe iz 16 resortnih ministrov, ministrskega predsednika in njegovega namestnika, skupno torej 18 ministrov. Ti so:

Nikola Pašić, ministrski predsednik.
Dr. Anton Korošec, namestnik ministrskega predsednika.
Dr. Ante Trumbić, zunanji minister
Svetozar Pribičević, notranji minister.
General Rašić, narodna obrana.
Stojan Protić, finance.
Ljuba Davidović, prosveta
Dr. Marko Trifković, pravosodje.
Dr. Jozo Sunarić, verstvo
Dr. Živko Petričić, zemljedelstvo, rudarstvo in gozdarstvo.
Dr. Bojo Veljković, obrt in trgovina.
Vitomil Korač, socijalna politika.
Inženir Vulović, železnice.
Miloš Kapetanović, javna dela.
Miloje Jovanović, prehrana in prehodno gospodarstvo.
Dr. Albert Kramer, konstituanta in izjednačenje zakonov.
Dr. Edo Lukinić, pošta in brzojav.
Narodno zdravje: To ministrstvo pripada muslimanu, kateri pa še ni imenovan.

Hrvatsko-srbska koalicija ima 2 ministra, vse druge politične stranke na Hrvatskem, v Bosni in na Slovenskem imajo po enega ministra, razven slovenske socijalne demokracije. Vsi ostali ministri so Srbi iz kraljevine.

Zgodovinski dnevi v Belem gradu.

II.

V sredo, 27. novembra odpeljala se je izbrana delegacija Narodnega Veča iz Zagreba v Beograd, da zaključek od 24. novembra predloži srpskemu narodu, ki ga zastopata sedaj kralj odnosno regent in vlada, stvorjena iz skupštine, ki jo je narod izbral. Vožnja sama je potekla brez incidenta. V Zemunu je delegate pozdravila ob 1. uri ponoči množica 1000 do 1200 ljudi z zastavami vseh treh delov našega naroda, z godbo, z nagovori, Sokoli so v vozovih povedli goste v hotel, kjer je sledila skromna večerja. Udeležili so se je tudi mestni funkcijonarji, dekan Vincetić in oficirji srpskega mestnega zapovedništva. Izmenile so se zdravice.

Dan sam je bil na žalost meglen in snežen, tako da smo prišli ob sicer slavni razgled. Po Donavi in Savi je povsodi polno ladij in šlepov, ki so jih morali zapustiti premagani in zapodeni naši tlačitelji. Povsodi se v Zemunu in zlasti v Belgradu vidijo sledovi pustošenja. Vkljub ledenemu vetru sem ostal na krovu. Po 10 minutah vožnje po motni Donavi se pomolijo iz megle obrisi slavne prestolice naše ujedinjene države. Visoko brdo Kalemegdan, stara turška trdnjava, se dviga nad donavsko - savsko ravnino in gleda daleč preko v sedaj slobodno zemljo. Zapadno gori leži v Savi veliki lepi železniški most, razstreljen od Švabe na begu. Nižje pod njim vodi preko pontonski most, sedaj še samo za vojaško uporabo. Promet med Beogradom in Zemunom, Valjevim, Pančevim in Smederevom se vrši po parobrodih, ki so vedno polni vojakov, ki odhajajo na dopust ali prihajajo zopet v službo, trgovcev, žensk, radovedežev, kmetov, ki nosijo svoje proizvode na trgovišče, Fracozov itd. Na vseh licih se vidi radost, povsodi slišiš, kako se razgovarjajo o veliki svobodni Jugoslaviji, kako se s ponosom spominjajo pretrpelih muk; zlasti se povsodi napravijo gruče poslušalcev, kjer razlaga vojak svoje trpljenje na onem velikem pohodu skozi Albanijo, ko ni bilo kruha, pač pa bolezni, in ko izdajalska. Italija ni hotela pomagati niti srbski deci, samo da Srbe kolikor mogoče oslabi. Saj je že takrat mislila na to, da nas razdvoji, da uniči Srbijo in s tem dobi nad nami v Sloveniji, Primorju in Dalmaciji »protektorat«, t. j. da nas zasužnji.

O sprejemu v Belem gradu smo že poročali. Ni bil sijajen, pompozen, ni bil »pflanc«. Bil je priprost in prisrčen- iskren: »Evo, malo imamo, a kar imamo, vaše je. Pozdravljeni, bratje po srcu, krvi in jeziku — pozdravljeni Mi Vsi, zjedinjeni, svobodni in ponosni!« Ko smo po mrazu, dežju in blatu iz pristaniščа došli do hotela, je narod plesal pred hotelom kolo.

Mesto samo izgleda sedaj še precej žalostno. To je tudi povsem razumljivo. Pred vojno imelo je 110.000 prebivalcev, sedaj pravijo, da jih je še ali bolje, že zopet 40.000, toda videti ni niti polovico toliko. Mesto ne izgleda kakor Gorica, ki je še huje udarjena, ampak nekako tako, kakor Ljubljana po potresu. V glavnih ulicah, na pr. na Terazijah, kjer so tik pred vojno tlakovali trotoir z asfaltom in sredo ulice z lesenimi bloki, je novi tlak mnogokje poškodovan od šrapnelov in zato grapast. Vožnja preko teh grap je včasih prav »pretresljiva«. Večina hiš nosi znakove pustošenja. Poškodovan je omet, Karijatidam razbite glave, spomeniki so razven jednega obdržali samo postamente; šip ni mnogo. Vmes so hiše, ki so popolnoma nepoškodovane, potem pa zopet druge, ki so razrušene, kakor v Gorici, do tal. Kraljev dvor je hudo poškodovan in oplenjen do zadnje tapete, do zadnjega koščka lesa ali štuka. Da Srbe posebno ponižajo in užalijo, so Švabi uredili v konaku konjski hlev, in to ne samo pri tleh, ampak tudi v prvem nadstropju. Nekateri veliki hoteli in kavarne, so pričeli z obratom, drugi so še vedno nerabni, kakor »Moskva«, kjer so velika okna nadomeščena z deskami. Električna cestna železnica je ponekod pričela z delnim prometom, toda vode in tračnice so morali še prej popraviti; vagonov je jako malo. V zunanje dele mesta je tramvajski promet še nemogoč, istotako z deželo. Železnica je do Vranje popolnoma razdrta, do Niša treba po razstreljenih cestah v blatu in snegu avtomobil celih 10 dni! Zato je vsak promet z zaledjem pretrgan, tudi pošte še ni, pač pa se ustvarja živahen promet z Mačvo do Čačka po vodi, isto do Smedereva, ter z vlaki in avtomobili po celi Slavoniji in Vojvodini (južni Ogrski).

Nekateri deli mesta so sicer precej nepoškodovani. Tam stoje tipične male hišice za jedno rodbino. Iztočno od Belgrada, po Bosni, Vojvodini in celem Balkanu je ta način gradenja običen. Naš človek je rad sam v svoji hiši, pa zopet ne stavi bog zna kako velikih zahtev, odtod pritlična lična hišica, pol vila, z malim vrtom. Celi deli mesta izgledajo kakor kakšno reformno vrtno mesto. Po leti mora biti tu naravnost idilično, zlasti kadar je promet urejen in kadar imaš na razpolago tram, voz, avto, brzojav, telefon itd. Sedaj je vse to še v početku, skoraj kakor po vesoljnem potopu ali velikem potresu. — Vmes med malimi hišicami se od časa do časa dvigne jednonadstropna vila kakega privatnika, ali pa kakšna javna zgradba; na pr. hiše bivših poslaništev, vojno in druga ministrstva, večje banke in državni zavodi, kakor pošta. kolodvor, skupština, Uprava fondova, univerza, gimnazije, vojašnice, bolnice, občina, sodišča itd. Na glavnih ulicah in oglih še niso vsi prostori izrabljeni, sredi med modernimi palačami se naenkrat ustaviš pred staro, nizko ali enonadstropno zgradbo, kakor na Poljanah ali v Novem mestu. V obče te Beograd po svoji notranjosti izvanredno spominja na Ljubljano; povsod se ti kaže isti prehod iz stare v novo dobo, poleg nizkih zgradb nove, moderne in visoke palače, povsod pa že tudi več stremljenje postati velemesto, uporabiti tehnične izume in namestiti udobnosti. Seveda moraš v postranskih ulicah hoditi še po »kaldrmi«, po tlaku iz surovega kamenja, krivuljasto postavljenega, toda brez tdvoma je, da to vse izginja in da bo v kratkem iz starega Beograda zrastla velika prestolica velike naše države.

Proslava kraljevega imena.

Zagreb, 13. decembra. (Ljub. kor. ur.) Povodom slavja krstnega imena kralja Petra je bilo danes v tukajšnji pravoslavni cerkvi slovesno bogoslužje, ki so se ga udeležili zastopniki Narodnega vijeća in drugih državnih oblasti ter ogromno število občinstva. Pred cerkvijo je bil postavljen bataljon srbskega vojaštva z oddelki sokolske in narodne straže. Po cerkvenem opravilu so vojaki z godbo odkorakali v vojašnico, spremljani po zelo številni množici, ki je manifestirala za ujedinjenje naroda SHS.

Slavje v Beigradu in Zagrebu.

Zagreb, 14. decembra. Včeraj se je obhajal po vseh pravoslavnih cerkvah v jugoslovanskih pokrajinah na slovesen način rodbinski praznik (krsna slavnost) rodbine Karagjorgjevićev. Posebno slovesne so bile proslave v Zagrebu in Belgradu, kjer so se udeležili cerkvenih slovesnosti zastopniki civilnih in vojaških oblasti, društva, vojaštvo in velika množica ljudstva. V Zagrebu se je po cerkveni slavnosti razvil velik manifestacijski obhod po mestu. Ljudstvo je navdušeno vzklikalo kralju Petru, prestolonasledniku in zedinjeni Jugoslaviji. Prepevale so se narodne pesmi. (Krsna slava je tipičen srbski praznik. Vsaka srbska rodbina ima za celo rodbino enak god od pravekov. Ni to god posameznika, marveč imendan cele rodbine ter se slavi zelo slavnostno. Ta dan prihajajo vsi prijatelji in znanci, da čestitajo rodbini na imendanu ter so vedno dobro pogoščeni. Praznik sv. Andreja je tak rodbinski god v dinastiji Karagjorgjevićev.)

Letalec nad Zagrebom.

Zagreb, 15. decembra. Danes je letal opoldne nad mestom jugoslovanski letalec ter metal na mesto letake z napisi: Živio kralj združenih Slovencev, Hrvatov in Srbov Peter I. Živela ujedinjena Jugoslavija! Plačujte narodni davek!

Vdanostne izjave.

Belgrad, 13. decembra. (Ljub. kor. u.) Regent Aleksander dobiva številne brzojavne pozdrave iz hrvatskih in slovenskih pokrajin. Med drugim so doslej došli brzojavni pozdravi 88 dalmatinskih občin, Rogaške Slatine in Trogira.

Povratek Milana Marjanovića.

Belgrad, 13. decembra. (Ljub. kor. u.) V spremstvu ministrskega predsednika Pašića se je vrnil v Belgrad tudi jugoslovanski publicist Milan Marjanović.

Dr. Šime Mazzura.

Zagreb, 15. decembra. (Ljub. kor. ur.) Snoči je umrl v Zagrebu v dobi 78 let, eden najuglednejših in najvplivnejših hrvatskih publicistov in politikov, tukajšnji odvetnik, predsednik dionićke tiskare dr. Šime Mazzura.

Iz Gorice.

15. decembra.

Če se hočeš peljati v Gorico, se moraš pripraviti na pravi križev pot. Že v Logatcu te laško vojaštvo ustavi in ako imaš preveč avstrijskega denarja pri sebi, te zavrnejo; pregledajo ti kovčege, da ne zaneseš v okupirano ozemlje slovenskih časopisov in pisem. Med vožnjo te večkrat revizorji nadleguiejo.

Gorica! Takoj ko izstopiš na kolodvoru, te vojaštvo ustavi in pregleda potne listine. Po mestu vidiš nebroj laškega vojaštva. Avstrijski vietniki, češke in poljske narodnosti snažijo in popravljajo ceste. Po zidovju je nalepljenih veliko število različnih ukazov komisarijata, governatorata in vojaških oblasti. Slovenski napisi nad trgovinami so po večini izginili, le tupatam visi še kak slovenski zamazan napis. Korzo Frana Josipa se sedaj imenuje Corso Vittorio Emanuele, kavarna Korso — kavarna Garibaldi.

Moške od 18. do 40. leta so pridržali v Krminu, kjer prebivajo že 14 dni v slabih, umazanih in ušivih barakah; tam ležijo na mokri slami, le hrana je povolina. Srečen, ki se povrne iz Krmina. Meščanov sploh ne odpuščajo, pač pa dajejo kmetom poljedelske dopustnice. Le-ti se morajo vsakih 8 dni javiti pri najbližjem vojaškem povelistvu. Predsednik pokrajinskega Narodnega sveta v Gorici, dr. Karol Podgornik je še vedno v Krminu. Goriški magistrat je sestavil za Slovence konsignacijo s pripombami o zanesljivosti in nezanesljivosti posameznih oseb. Vsled tega je opravičena bojazen, da marsikateri izmed zavednih Slovencev se ne bo tako hitro vrnil iz Krmina. V Gorici izhaja tednik »La Voce dell' Isonzo«, kojega odgovorni urednik je znani goriški Italijanaš, cvetličar Rajmondo Gorjan. Ta list se odlikuje z denuncijantstvom in posebno strupeno pisavo zoper Slovence. — Dne 7. decembra so goriški Italijani obhajali 30 dnevnico prihoda laških čet. Zbrali so se v ljudskem vrtu, kjer jih je nagovoril sodnik Vinci. Na to so šli po mestu v sprevodu; po številu jih je bilo kakih 700, z vojaško godbo na čelu. Pred magistratom jih je nagovoril goriški sindaco Bombig. Med sprevodom ni manikalo žaljivih vskliков napram Slovencem: Abasso i Sčiavi, viva l' Italia, viva il nostro glorioso esercito, viva il rè, žaljivka Marameo in druge popevke in himne so se vrstile ena za drugo. Slovenci so se kljub vsemu mirno zadržali in ni prišlo do nikakih spopadov. — Governatorat je izdal prepoved, da se ne smejo nositi in razobešati jugoslovanske kokarde in zastave. — Na deželi se posebno odlikuje s svojim obnašanjem general, komandant 221. brigade v Prvačini. Le ta postopa z našimi ljudmi zelo surovo. Ta general je bil svoječasno v Tripolisu in Libiji, kjer se je posebno izkazal s svojim brutalnim ravnanjem in ga vsled tega italijansko vojaštvo imenuje »il domatore« (krotitelj). Višja vojaška oblast ga je hotela premestiti v drug kraj. Ko je to zvedel, je takoj zaukazal župniku in dvema občinskima odbornikoma, da morajo iti v Trst h guvernatoratu, kjer naj intervenirajo, da ostane v Prvačini, češ, da ga ima ljudstvo rado. Naložil jih je na voz, dal jim pismo in v spremstvu vojaške patrulje so se morali takoj odpeljati v Trst. Isti general je na Gradišču v občini Renče razdeljeval med otroke po peščico riža, kave in sladkorja. Dal je otrokom laško trikoloro, katero so morali nositi po vasi v sprevodu, katerega se je sam z več častniki udeležil. Mimoidoči so se morali ustaviti in zastavo spoštljivo pozdraviti. Nato je dal razobesiti zastavo na zvoniku. Kakor v Gorici, tako tudi na deželi je dobilo ljudstvo od vojaških oblasti Miklavžev dar, obstoječ iz 28 dekagramov kave, 24 dkg sladkorja in hlebca belega kruha brez soli.

Laško šolo so otvorili do sedaj v slovenskem delu dežele edinole v Kobaridu. Nihče izmed starišev ni vpisal svojih otrok v to šolo. — Prejšnji irredentovci v Gorici alla Pallich (Palik), trgovec Mosetig (Mozetič), ki je imel kot begunec v Ljubljani gostilno, Gorjan, Pinausig, Cocianeig itd. so zopet na delu in povsod zasledujejo Slovence. Tako na primer so naznanili gostilničarja Podgornika, da je imel neki večer dalje časa odprto gostilno. Povelistvo mu je takoj zaprlo gostilno za 10 dni. — Kjer pridejo laški vojaki v dotiko z našim prebivalstvom, povsod pravijo, da je to laško ozemlje in da se nikdar več s tega ozemlja ne umaknejo. — Če se vračaš čez Podbrdo v Ljubljano, imaš iste težave kot čez Logatec. Že pri Sv. Luciji ti pregledajo prtljago in te do Podbrda večkrat nadleguiejo. — Kljub šikanam od strani magistratovcev v Gorici in vojaških oblasti se Slovenci pravnič ne boje in so vsi prepričani, da bodo tudi niim zasijala v kratkem svoboda v Jugoslaviji. Posebno se vesele narodnega ujedinjenja pod Karagjorgjevičevo dinastijo in spominjajo se časov, ko so bili od avstrijskih oblasti preganjani radi svojega jugoslovanskega prepričanja in navdušenja za srbski narod. —n.

Z Lošinja v Istri.

Dne 3. decembra je prispel v lošinjsko pristanišče francoski vojni brod »Annamit«. Poveljnik je v občinskem uradu povprašal po lošinjskih Jugoslovanih. Tam so mu rekli, da jih na Lošinju sploh ni. Ko je na ulici srečal dve gospodični, ki sta govorili hrvatsko, je vprašal, kako bi prišel v jugoslovanske kroge, nakar sta ga napotili v Čitalnico. Tam so priredili francoskemu poveljniku lep sprejem. Izročili so mu tudi spomenico o razmerah na Lošinju. Ko so Italijani to izvedeli, so zaprli čitalnico in odgnali v Pulj učiteljici iz Malega in Velikega Lošinja, dva učitelja in popa Picinića ter gospo Drachslerjevo, ženo bivšega pristaniškega poglavarja. Drugi dan so priredili bučno demonstracijo in poveljnik italijanskega broda »Guglielmo Pepe« je imel govor, v katerem je naglašal, da bo spoštoval svobodo, ali ne bo trpel, da bi kdo nagajal Italijanom. Vse intervencije glede gospe Drachslerjeve, katero so odtrgali od družine, so bile doslej brezuspešne.

Italijani proti francoskim zastavam. V Nerezinah na otoku Lošinju je izobesil Antun Grbac francosko zastavo ali italijanski karabinjerji so takoj ukazali, da jo morajo sneti.

Iz Dalmacije.

V pristanišče v Hvaru je prispela pretekli teden ameriška križarka. Slovesno so jo sprejeli z narodnimi, ameriškimi in francoskimi zastavami. Ameriške častnike so obsipali s cvetjem. Ko so odhajali, so se zahvaljevali za izkazane simpatije, Hrvatje so jim klicali: Pridite zopet, da nas osvobodite! — V Šibeniku na trgu pred italijanskim društvom Casino so se zbrali vsi Italijanaši, ali bilo jih je tako malo, da jih je bilo sram, zato pa so dali vsakemu Italijanašu po dve zastavici, da bi se na fotografiji moglo pokazati, kako veliko je število »neodrešenih« v Šibeniku. Italijanskih oficirjev je bilo mnogo več nego civilnih oseb. Končno jim je dr. Pimi nasvetoval, naj se udeleže kongresa »neodrešenih« v Jakinu. — Italijani postopajo kruto z interniranci. V Šibenik so pripeljali s Hvara dr. Avelinija in drugih devet oseb, vklenjene, kakor kake hudodelce in jih vrgli v zloglasno ječo, takozvano »Kulo« pri biskupovi palači. Aretiranci leže na golih tleh. — V Rogoznici je poveljnik ameriške torpedovke S. C. št. 127 glede italijanske okupacije izjavil, da naj se radi nje nikar ne vznemirjajo, ker se bo o stvari razpravljalo na mirovni konferenci. Zbog tega potuje ameriški delegat z Reke do Kotora, da se informira, kako ljudstvo misli. Rekel je, da vidi, da vlada povsodi en duh in veliko navdušenje za Jugoslavijo. — Italijani širijo vesti, da je Srbija Italiji napovedala vojno in da pošilja hrano v Dalmacijo Italija in ne Amerika. Resnica pa je ta, da Italija nima zadosti hrane niti za svoje ljudi. — V Komiži je italijanski poveljnik zapretil fantom, ki so peli hrvatske pesmi, da bodo ustreljeni, ako jih patrulja še kdaj sliši peti hrvatsko. — Italijanski listi, tako posebno »La Nazione«, zahtevajo okupacijo do Neretve, posebno Splita, potem razoroženje prebivalstva in izgon tujcev, nakar takoj preneha Jugoslovanstvo dežele. Ti »tujci« so seveda domači Hrvatje in Srbi.

Italijani izkrcavajo vojsko v Dalmaciji. V Šibenik sta prispeli dve veliki italijanski križarki z moštvom. S seboj so pripeljali polno italijanskih zastav za dalmatinske Italijanaše, da bi manifestirali za Italijo. Pred Rogoznico je tudi prispela velika italijanska križarka, ena torpedovka in trije veliki transportni brodovi. Izkrcanih je že do 6000 mož. Italijani izkrcavajo topove, strojne puške in drugo orodje. Italijanski vojaki pravijo, da se mora izkrcati na tej obali velika vojska proti Jugoslaviji, zlasti blizu meje. Izkrcali so doslej okoli 500 strojnih pušk. Prišel je tudi letalski oddelek. V Split je prispelo 12. t. m. francosko in ameriško brodovje, nekaj večjih ladij in več lovcev na podmorske čolne.

Kotor, 15. decembra. (Ljub. kor. ur.) Včeraj je dospel semkaj en bataljon francoskega vojaštva. Domneva se, da bodo prevzeli Francozi poveljstvo nad kotorskim pristaniščem.

Split, 15. decembra. (Ljub. kor. urad.) Po vsej Dalmaciji so proslavili včeraj in danes na najslavnejši način praznik narodnega ujedinjenja. Po vseh mestih, trgih in vaseh so bile izobešene hrvatske, srbske in slovenske zastave. Vršili so se obhodi. Šole so praznovale s šolskimi slavnostmi. Občine, ki tega doslej še niso storile, so odposlale včeraj in danes brzojavne pozdrave v Belgrad in deloma Narodnemu vijeću v Zagreb.

Split, 15. decembra. (Ljub. kor. urad.) Divjanje italijanskega okupacijskega vojaštva v Dalmaciji narašča čim dalje bolj. Dan na dan prihajajo poročila o novih nasilstvih. Podivjani italijanski vojaki vdirajo pri belem dnevu v kmetske hiše in odnašajo, kar jim ugaja. Ako se lastniki protivijo, jih kratkomalo aretirajo in odvedejo kot politično sumljive.

Italijanske nasilnosti.

Split, 14. decembra. Italijani so v Šibeniku izkrcali nove oddelke pehote in sicer 12.000 mož.

Split, 14. decembra. Iz Zadra poročajo, da so Italijani aretirali urednika »Novega Lista« Petra Biankinija. Istočasno je bil pozvan na italijansko povelistvo bivši avstrijski državni poslanec Juraj Biankini, ki se od tam ni več vrnil; gotovo so aretirali Italijani tudi njega. V uredništvu in tiskarni »Novega Lista« so izvedli hišno preiskavo.

Italijani razpustili Del. zavarovalnico.

Trst, 14. decembra. (Li. k. u.) Italijanska guberniiska oblast, ki je pred kratkim imenovala vladne komisarje za kreditne zavode in celo za denarne zadruge, ki po naših zakonih niso niti podvrženi taki državni kontroli komisarjev, kakor n. pr. banke, je sedaj razpustila predstojništvo »Delavske zavarovalnice proti nezgodam za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo«, dasiravno je bilo predstojništvo zavarovalnice izvoljeno od delodajalcev in delavcev in deloma imenovano od prejšnje vlade. Obenem je bil imenovan za ta zavod vladni komisar, ki naj opravlja funkcije predstojništva, torej tudi glede neokupiranih delov Kranjske in Dalmacije, spadajočih v okrožje imenovane zavarovalnice. To je očitno kršenje mednarodnih predpisov ne samo radi tega, ker okupirajoča oblast nima pravice, odstavljati legalno konstituirano predstojništvo zavoda, ki je sicer javen, a ne državen, ampak tudi radi tega, ker italijanska oblast sega s to naredbo v vladni delokrog takih pokrajin, ki niso okupirane. Italijanska oblast bi smela storiti ta korak k večjemu soglasno z ljubljansko in dalmatinsko narodno vlado.

Italijani so aretirali Banfielda.

Trst, 14. decembra. Včeraj so zaprli znanega letalca Banfielda, ki je ostal v Trstu tudi po okupaciji. Kakor znano, je bil Banfield eden najuspešnejših a. o. letalcev. Tržaški Lahi so ga zato sovražili in so takoj po okupaciji zahtevali, celo v javnih listih, naj ga laška oblast zapre. Tej zahtevi so se izpočetka upirali nekateri laški krogi, češ, da je Banfield kot častnik le storil svojo dolžnost in da treba junaka tudi v bivšem sovražniku spoštovati. Očividno so ti poštenejši krogi podlegli in zmagala je zagrizenost tukajšnjih Lahov. Da vdobijo pretvezo za zapor, so očitali Banfieldu, da je na škodo mornarice delal kupčije z nekim tukajšnjim brodovlastnikom in da je v Zagrebu konspiriral proti tukajšnji vladi. Samoumevno je, da je vse izmišljeno: v Zagrebu Banfield sploh ni bil. Aretacija Banfieldova je znak poostrenja tukajšnjih razmer. Lahi se boje konflikta s Srbijo, pošiljajo vedno več vojske proti demarkacijski črti in zapirajo vedno bolj mejo.

Italijanski socijalisti.

Bern, 15. decembra. (Li. kor. ur.) Švicarski listi poročajo iz Milana: »Avanti« priobčuje sklepe socialnodemokratičnega vodstva. V bistvu se glase nastopno: Opustitev vseh prireditev na čast predsedniku Wilsonu, propaganda v javnosti in na mirovni konferenci za ustavitev ententnega posredovanja v Rusiji. Socijalnodemodemokratična stranka se izjavlja za ustanovitev socijalistične republike in za diktaturo proletarijata. To so najbližji cilji. Vodstvo stranke je sprejelo na znanje poročila, Margarija, ki je v Parizu z jugoslovanskimi socialnimi demokrati podpisal izjavo, kjer se protestira proti vojaški zasedbi jugoslovanskega ozemlja, ter proti aneksijam brez plebiscita, Milanski »Secolo« se je informiral o programu splošne delavske zaveze, ki obsega 300.000 članov. Glavne točke tega programa so: Sklicanje konstituante, splošna, enaka in direktna volilna pravica za moške in ženske, tehnični in socijalni zakoni, kojih izvedbo bi poveril parlament delavskim zvezam. Vodstvo socialistične stranke v Rimu je sklenilo, sklicati v kratkem v Bologni socialistično zborovanje, kjer naj bi se razpravljalo o demobilizaciji in o obnovi javne svobode.

»Secolo« proti priklopitvi neitalijanskih pokrajin Italiji.

Lugano, 14. decembra. »Secolo« se obrača v eni zadnjih številk proti priklopitvi neitalijanskih pokrajin k Italiji, poudarjajoč, da bi tvorile neitalijanske pokrajine veliko nevarnost za obstoj Italije kot narodne države. Glavna opora mej je zanesljivo in patrijotično prebivalstvo. Če bi se pa priklopili neitalijanski — slovanski — deli Italiji, bi se s tem ustvaril irredentizem. Temu pa se je treba na vsak način izogniti. Italija ne sme storiti iste napake, kakor jo je zagrešila bivša Avstrija l. 1866.

Italijanski general Luzzato v Trbižu nesramno žali Jugoslovane.

Koroški Nemci so tako zaslepljeni, da iščejo v svojo škodo zvez z Italijani. Koroško nemško oko je naperjeno sedaj zlasti na italijanskega generala Luzzatto v Trbižu, o katerem celovške »Freie Stimmen« neprestano govore, pričakujoč od njega velikega odrešenja koroških Nemcev. Te dni je bil pri njem neki tovarnar imenom provizorične koroške vlade in se je razgovarjal ž njim o pomanjkanju živil na Koroškem in o potrebi odpomoči. General je bil baje jako vljuden in fin z nemškim gospodom tovarnarjem, glede živil pa mu ni mogel prav ničesar obljubiti, pač pa ga je na koncu vprašal, ali je res, da so Jugoslovani zasedli Celovec, kakor se je bila raznesla vest po Trbižu. Tovarnar mu je odgovoril, da to ni res, nakar je italijanski general Luzzatto, kakor poročajo »Freie Stimmen«, želel nemškim Koroščem, da bi se kmalu iznebili »teh ljudi« (»Der General gebrauchte einen schärferen Ausdruck«) tako pravi list doslovno, torej je rabil besedo - žaljivko, katere se »Freie Stimmen«, ki ne štedijo z zabavljanjem in zaničevanjem Slovencev, niti zapisati ne upajo. General Luzzatto je s tem žalil v prvi vrsti zaveznike Srbe, za kar utegne biti pozvan na odgovor. Koroškim Nemcem imamo povedati to, da jih bo po italijanski prijaznosti napram njim še močno glava bolela.

Celovčani protestirajo.

Celovec, 15. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Danes je bila tukaj velika demonstracija zoper prodiranje Jugoslovanov in zoper njih zahteve po nemškem Celovcu. Ob 11. dopoldne se je zbralo na Novem trgu več tisoč mož in žena. Nekateri so imeli govore. Vse prebivalstvo je silno ogorčeno zbog protinarodnopravnega postopanja Jugoslovanov, ki zasedajo nemško ozemlje. Vse prebivalstvo hoče z vsemi močmi odbiti jugoslovanski vpad. Zahtevali so od merodajnih krogov, da ne odnehajo in da branijo po izjalovljenih pogajanjih ljubljanskih nemški značaj mesta celovškega. Shod se je končal navzlic velikemu ogorčenju naroda dostojno in brez vsakih izgredov. Proti Slovencem se ni nihče pregrešil zaradi osebne varnosti ali imetja. Ponoči od sobote na nedeljo so odbili sunek Jugoslovanov na Celovec in Grabštanj. Internirali so 300 sovražnih mož. Nadaljnje krvoprelitje bi bilo vsled ogorčenja domačega prebivalstva neizogibno, ako Narodna vlada v Ljubljani ne odredi nemudoma umika vseh jugoslovanskih čet iz zasedenega dela Koroške.

Svečanosti v Ptuju.

15. decembra.

Svečanosti v Ptuju so krasno uspele. Včeraj zvečer je bil slavnosten obhod po mestu z bakljado, ki se je razvil in skončal impozantno. Danes prihaja naše ljudstvo v tisočih na okrašenih vozovih in konjih v mesto. Nepregledna množica je prisostvovala vojaški službi božji pod milim nebom, katero je opravil narodni mučenik Peter Žirovnik. Po službi božji je bila veličastna narodna skupščina na trgu pred mestno hišo. Z balkona mestnega urada so govorili skupščini v vznešenih besedah bivši državni poslanec Brenčič, dr. Jurtela in dr. Fermevc. Na predlog predsednika Narodnega sveta dr. Fermevca je bila z navdušenjem sklenjena brzojavka na centralno vlado v Beogradu, ki se glasi: »Mesto Ptuj in okraj, zbrani na svečani narodni skupščini tisočglave množice kliče: Živel kralj Peter! Živel prince regent Aleksander! Živela lepa naša domovina!« Slavje poteka mirno in dostojno. Navdušenje ogromno.

Narodni praznik v Mariboru.

Maribor, 15. decembra. (Ljub. kor. ur.) V proslavo narodnega praznika so bile tukaj včeraj in danes velike manifestacije. Včeraj je daroval knezoškof Napotnik za slovensko uradništvo mašo. Zvečer je bil po mestu obhod z godbo in bakljado. Danes je vojaški superior Rant opravil božjo službo za vojaštvo. Po cerkveni slavnosti se je razvil po mariborskih ulicah veličasten izprevod, ki so se ga udeležili člani Narodnega sveta, zastopniki državnih uradov, različna društva, tukajšnja, okrog 1400 mož broječa posadka in približno 30.000 slovenskega prebivalstva iz Maribora in okolice. Po obhodu je bil pred Narodnim domom narodni tabor, na katerem so govorili o pomembi zgodovinskega dneva: dr. Rozina, general Maister, dr. Verstovšek, okrajni glavar Lainšič, dr. Hohnjec, zastopnik delavstva profesor Favaj in razni drugi. Ljudstvo je prepevalo »Lepa naša domovina«, »Hej Slovani«, srbsko himno in druge narodne popevke. Prepevajoč in vzklikajoč Jugoslaviji in dinastiji Karagjorgjevićev, se je množica nato mirno razšla. Vse slavnosti so se vršile ob splošnem navdušenju in ne da bi se bil mir količkaj kalil.

Iz Prekmurja in Medžimurja.

Po Medžimurju ropajo in kradejo madžarski vojaki ter z nabito puško v roki rekvirirajo vse, živila, denar, delo in ženske. Nekega kmeta so prisilili, da jim je izročil ves svoj denar, okrog 16.000 kron. Med slovenskim ljudstvom širijo letake, v katerih pravijo, da uživajo Slovenci na Ogrskem vse pravice in da vsled tega nimajo nobenega vzoka, da bi si želeli proč od Madžarov. V Prekmurju je grof Ladislav Szapary zbral 300 vojakov, da ž njimi ustrahuje tamkajšnje Slovence. Nato je izdal nekak oklic, v katerem obljublja, da bo Madžarska za Slovence osnovala posebno mursko županijo (Muravar - Megye). V tej županiji bodo baje vsi uradi slovenski, takisto tudi šole in železnica. Szapary nadalje obljubuje, da bo zgradil v Soboti tri tovarne in osnoval za ogrske Slovence posebno slovensko gimnazijo. Vse te dobrote pa bodo Slovenci sprejeli, čim se izjavijo, da nečejo imeti nobene zveze z Jugoslavijo, marveč da hočejo ostati še nadalje tlačani Madžarov.

Iz Češke.

Potovanje predsednika Masaryka.

Pariz, 13. decembra. Predsednik češke republike, dr. Masaryk se bo odpeljal jutri, v soboto, 14. t. m. iz Pariza. Peljal se bo najprvo v Italijo, kjer bo imel v Padovi važne pogovore v glavnem stanu. Nato se bo odpeljal v Prago, kamor bo prispel najbrže v četrtek. Včeraj zvečer mu je priredil predsednik francoske republike Poincare s soprogo poslovilni banket.

Praga, 14. decembra. (Ljub. kor. ur.) Kakor poroča »Narodny Politika«, dospe predsednik Masaryk dne 19. decembra v Prago. Do meje mu pojdeta naproti ministrski predsednik Kramař in predsednik deželnega upravnega odbora dr. Franta. Predsedniku prirede izredno slovesen sprejem.

Sprejem dr. Masaryka v Pragi.

Praga, 14. decembra. Predsednik dr. Masaryk je danes, v soboto odpotoval iz Pariza ter se napotil v Padovo, kjer bo imel z zastopniki italijanskega glavnega stana konference. V Prago dospe v četrtek, 19. t. m. popoldne, kjer bo položil zaobljubo v roke Narodnega shromaždenja v dvorcu na Hradčanih. Prvotno se je nameravalo to zaobljubo prirediti v deželnem dvorcu, vendar se je to namero opustilo, ker so prostori in pa javni prostori pred njim preozki, da bi se mogla tamkaj zbrati taka množica ljudi, kakor jo pričakujejo. Na meji ga bosta pričakovala ministrski predsednik dr. Kramař in predsednik praškega mestnega upravitelistva dr. Šamal. V Pragi ga bodo v bivši dvorni čakalnici Wilsonovega kolodvora pričakovali vsi ministri in zastopniki državnih uradov. Sprejela ga bo tudi posebna damska deputacija v narodnih nošah. Sprevod se bo pomikal od Wilsonovega kolodvora čez Vaclavov trg, Ferdinandovo ulico do Narodnega divadla, od tam ob Vltavskem obrežju do stare mestne hiše, potem čez Nikohajevo cesto, Svatopluk Čechov most v dvorec na Hradčanih. Ob celem potu bodo razna društva in organizacije iz cele češke republike tvorile špalir. Mladina iz ljudskih in meščanskih šol se k tej slavnosti radi pričakovane množice ljudi ne bo pripustila. Imela pa bo prihodnjega dne priliko, izraziti svoje navdušenje. Zvečer se bo na dvorišču dvorca priredila slavnostna serenada.

Češko posojilo svobode.

Praga, 14. decembra. Podpisovanje češkega posojila svobode je preseglo vse pričakovane meje, tako da bo možno vpoštevati le del priglasitev. V podpisovanje je bilo razloženih samo 509 milijonov kron, podpisano pa je bilo 1 milijarda 48 milijonov 431.100 K. Vpoštevale se bodo svote nad 50.000 kron s 30%, pod 50.000 K samo s 40% in pod 10.000 K s 50%.

Vlada iz Liberca na Dunaju.

Liberec, 14. decembra. (Ljub. kor. ur.) Deželna vlada Češke - Nemške se je z ozirom na to, da ogrožajo češke čete mesto Liberec, preselila na Dunaj.

Radi Požuna.

Praga, 13. decembra. (Ljub. kor. ur.) Posebni poročevalec »Venkova« poroča s Slovaškega: Dne 10. decembra je dospela mešana ogrska komisija iz Požuna in Budimpešte v Malecko, da se porazgovori o prehodnjih ukrepih glede politične, železniške in poštne uprave ter o zgolj vojaških vprašanjih. Kot zastopnik češko - slovaškega vojaškega poveljstva je stavil stotnik Stuchlik edini pogoj, da se ima vojaško poveljstvo v Požunu izročiti Čeho - Slovakom. To zahtevo je komisija odklonila in je nato odpotovala, ne da bi prišlo do stvarnih pogajanj. Za glavno mesto Slovaškega bo najbrže izbrana Zolna.

Znižanje cen tkanin.

Praga, 13. decembra. (Ljub. kor. ur.) Češko - slovaški tiskovni urad poroča, da so sklenili trgovci s tkanino, znižati cene za toliko, da se zednačijo s cenami na svetovnem trgu. Naprošajo ministrstvo za prehrano in trgovinsko ministrstvo, naj odpravita vse predpise, ki omejujejo trgovino s tkanine.

★

Opava, 15. decembra. (Ljub. kor. ur.) Češko - slovaške čete so danes zasedle mesto Šumperk. Kolodvor, občinski urad in pošta so v rokah Češko - slovakov. Mesto je popolnoma mirno.

Praga, 13. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Nemški listi poročajo iz Dečina, da so češko - slovaške čete pod vodstvom angleških in francoskih častnikov zasedle Dečin-Podmokli. Angleški major je imel nagovor, v katerem izjavi, da noče žaliti narodnega čuta prebivalcev. Odločevala bo o pripadnosti zasedenih pokrajin mirovna konferenca v Versaillesu.

Jablonec, 13. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Nad mestom je proglašen preki sod, ker je bilo ponoči več vlomov.

Liberec, 13. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Češko - slovaške čete so zasedle Maffersdorf. V Libercu vlada popolen mir. Do 4. ure popoldne češke čete še niso prišle. Zasedle so tudi Hradek.

Praga, 13. decembra. Češko - slovaške čete so zasedle mesta Dečin, Podmokli in Moravsko Trebovo.

Iz Avstrije.

Glad na Dunaju.

Bern, 13. decembra. (Ljub. kor. urad.) »Švicarska depešna agentura« poroča: V narodnem svetu je predlagal Jäger, naj ukrene zvezni svet vse potrebno, da odpomore lakoti na Dunaju z neposrednim dopošiljanjem živil iz Švice in s pomočjo entente in Amerike. O predlogu bodo razpravljali v jutrišnji seji.

★

Dunaj, 14. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Poslednje dni so se pogajali v uradu za zunanje stvari zastopniki Nemške Avstriske in češko - slovaške republike o stvarni demobilizaciji. Sklenili so začasni dogovor, ki bo predložen obema vladama v ratifikacijo. Ne da bi hoteli prehitevati končne razdelitve vojnega materijala med poedine narode, in da se vendarle omogoči uporaba nujno potrebnega gradiva, sta se državi sporazumeli, da sme vsaka na račun onega dela, ki ji bo pripadal po splošni likvidaciji uporabiti že sedaj takoj petino vsega tamošnjega gradiva.

Dunaj, 13. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Z ozirom na neprestane vpade češko - slovaških čet v pokrajine Nemške Češke je po predlogu državnega tajnika dr. Bauerja sklenil danes državni svet, poslati vsem zunanjim vladam noto, v kateri predlaga v dosego uveljavljenja samoodločbe Nemcev v Sudetskih deželah, naj se v teh pokrajinah uvede narodno glasovanje pod vodstvom nevtralnih komisij in po potrebi ob navzočnosti nevtralnih čet. Državni svet je odklonil, nastopati proti češko - slovaškim četam z nasiljem, da se na ta način izogne nadaljevanju vojne preko premirja. Pričakuje tudi, da bo ententa sama obsojala postopanje Češko - slovakov.

Dunaj, dne 13. decembra. Na dunajski tehniki je nabito na tabli za uradne razlase obvestilo, da se bo tehnika zatvorila za vse neslovanske slušatelje. Oni slovanski slušatelji, ki so za ta semester že vpisani, bodo izključeni s 1. februarjem prihodnjega leta. Tudi profesorski zbor je sklenil, da bo odstranil vse profesorje in docente nenemške narodnosti.

Dunaj, 13. decembra. Pariški »Figaro« poroča, da sta bila imenovana te dni princa Sikst in Ksaver Parmski v francoskem vojnem poročilu za svoje izredno hrabro in pogumno obnašanje pred sovražnikom. Oba služita v belgijska armadi kot poročnika in sta brata bivše avstrijske cesarice Cite.

Iz Madžarske.

Izvoz vina z Madžarske.

Budimpešta, 14. decembra. (Ljub. kor. urad.) Finančni minister je dovolil izvoz vina vseh vrst na ozemlje onostran demarkacijske črte v Jugoslavijo, na Poljsko, v Nemško - Avstrijo in na Češko - Slovaško.

★

Budimpešta, 13. decembra. V Požun je dospela posebna francoska posadka, obstoječa iz 8 častnikov in 240 mož. Častniki so se nastanili v palači bivšega nadvojvode Friderika.

Budimpešta, 13. decembra. »Deli Hirlap« poroča iz zanesljivega vira, da je bilo med vojno obsojenih od vojaških sodišč na smrt 11.400 ljudi. Po smrti je bilo pomilščenih 3.800 ljudi. Nekatera vojaška sodišča so dobila od višjega mesta ukor, ker niso dovolj hitro sodila obtožencev.

Budimpešta, 14. decembra. Listi poročajo, da so v Braševu razorožili in internirali Romuni del Mackensenove armade.

Budimpešta, 14. decembra. Vsled dogovora med srbsko in madžarsko vlado je morala Madžarska oddati 5 donavskih monitorjev, 10 transportnih parnikov, 10 lokalnih parnikov in 16 motornih čolnov. Vse te ladje so že odplule pred Belgrad.

Iz Nemčije.

Pogajanja za premirje.

Trier, 13. decembra. (Li. kor. ur.) Pogodbo za premirje so danes dopoldne ob ¾12. nemškega časa podališali v salonskem vozu maršala Focha v Trierju za mesec dni do 17. januarja 1919 ob 5. zjutraj. Z dovoljenjem zavezniških vlad se bo premirje podaljšalo do preliminarnega miru. Pogodbi za premirje z dne 11. novembra so dodali nastopne pogoje. Vrhovno zavezniško poveljništvo si pridržuje odslej pravico, zasesti nevtralno ozemlje na desnem bregu Rena, severno od kölnskega mostišča in do holandske meje, ako bi se to zdelo potrebno. Vrhovno zavezniško poveljništvo bo naznanilo to zasedbo šest dni prej. Iz nadaljnjih določb izhaja, da bosta dve komisiji uredili preskrbovanje z živili. Komisija, ki bo nakupovala, ima svoj sedež v Parizu. Komisija pa, ki bo skrbela za transport in razdeljevala, ima svoj sedež v Londonu. Državni tajnik Erzberger je izjavil, da se strinja s to uredbo in z uporabo nemških ladij. Iz debate je naglašati, da bo oddan prometni materijal na podlagi nemških predlogov, in sicer da bo oddanih do 18. januarja 1919 5000 lokomotiv, 150.000 vagonov in 300 tovornih avtomobilov.

Francoski predlog, naj se ta materijal odda v najkrajšem času, ni bil sprejet. Angleži so zahtevali, da se namesto oklopnice »Mackensen«, ki je ne morejo odvesti, odda redovna ladja »Baden«. Da se ne more odvesti oklopnica »Mackensen«, je bilo znano že 11. novembra, ali Angleži niso stavili novih zahtev. Državni tajnik označuje to novo zahtevo za samovolnost in protestira proti njej. Angleži pa niso odnehali. Maršal Foch bo premotril Erzbergerjev predlog o koloniialnih vietnikih v Vzhodni Afriki. Odgovor pričakujejo prihodnje dni.

Trier, 14. decembra. (Li. k. u. K. b.) Včeraj dopoldne je dospel maršal Foch s približno 40 gospodi semkaj. Nato se je odpeljal s spremstvom v hotel »Pri pošti«, kjer je nastanjena nemška komisija za premirje. Kakor poroča »Landeszeitung«, je dospel tudi general Pershing.

Trier, 14. dec. (Li. k. u. K. b.) Včeraj so pričela pogajanja o podaljšanju premirja. Hotel je po redarstvu zastražen. Nemškim delegatom izhod ni dovoljen. Vstop v hotel je prepovedan. Vsega skupaj je nastanjenih tamkaj približno 50 mož.

Berolin, 14. decembra. (Li. k. u. K. b.) Kakor poročajo listi, so odpravljene vse odredbe, ki so doslej omejevale prostost nemške komisije za premirje. Člani komisije se morejo popolnoma prosto kretati. Ravno tako jim je tudi dovoljeno, da se poslužujejo telefonske, brzojavne in kurirske službe.

Berolin, 13. dec. (Li. k. u. K. b.) Kakor poročajo »Berliner Neueste Nachrichten«, so dospele preko Rotterdama iz Pariza vesti, da nihče ne misli na odpoved premirja. Kakor poroča »Le Soir« se bodo prava mirovna pogajanja pričela šele koncem meseca januarja.

Francoska okupacija v Nemčiji.

Frankfurt, 14. decembra. (Li. kor. urad.) »Frankfurter Zeitung« poroča, da je danes francoska, približno en polk močna četa vkorakala v Wiesbaden. Štab se iz Mainza preloži v Wiesbaden. Pocestni železniški promet je od osmih zvečer do sedmih zjutraj prepovedan. Časnike morajo predlagati v preventivno cenzuro. Iz Mannheima se poroča, da so Francozi zasedli tamošnji renski most in odhod z mostu proti Mannheimu zadelali z barikado, zgrajeno iz vreč s peskom, ter oboroženo s strojnicami, tako da je ves pocestni železniški in vozni promet nemogoč. Poštni promet čez Ren je ustavljen. Pisem in časopisov iz Palacije (Pfalz) ni mogoče dobiti. Palaškim kmetom, ki so včeraj hoteli priti na semanji dan v Mannheim, so zasegli blago.

Uspeh blokade.

Amsterdam, 14. decembra. (Ljub. kor. urad.) Kakor poroča Reuterjev urad iz Londona, je Lord Grey v svojem govoru izjavil, da bi bila brez blokade Nemčija morda vendar zmagala. Ako si mislimo, da bi se utegnil ponoviti enak primer, moremo domnevati, da se Zedinjene države v zopetni vojni z Nemčijo ne bi odpovedale uporabi blokade, ki je bistveno omogočila uspeh. Če je temu tako, pridemo do zaključka, da želi Wilson prostost na morju vsakemu narodu, ki se bo držali določb pogodbe o zvezi narodov. Tako pa je zveza narodov edina rešitev tega vprašanja.

Stavka na Nemškem.

Berolin, 14. decembra. (Ljub. kor. ur.) »Berliner Tageblatt« poroča: Stavka, ki je pričela v okrožju thiesenskega premogokopa, sega bolj in bolj tudi na druge rove ruhrskega ozemlja. Do včeraj popoldne je število stavkujočih naraslo na več ko 10 tisoč mož. Stavkujoči zahtevajo sedemurno delo in dnevne plače 20 mark za rudarja.

Essen, 13. decembra. Štrajk delavcev se nadaljuje. Do sedaj jih stavka že 55.000.

★

Berlin, 15. decembra. (Li. kor. ur.) Listu »Vossische Zeitung« se poroča iz Monakovega: V današnji seji bavarskega Narodnega sveta je vseh pet govornikov nastopilo proti Eisnerjevi nasilni politiki.

Berlin, 14. decembra. (Li. kor. ur.) »Vossische Zeitung« poroča iz Vratislave, da je Joffe poskušal s podkupovanjem in pregovarjanjem prekoračiti nemško demarkacijsko črto. Pri Dvinskem se mu je poizkus baje posrečil.

Basel, 13. decembra. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Berolina, da je Nemčija na podlagi sklepa premirja, točke 19, že oddala Franciji 93.536 kg zlata v vrednosti 346 milijonov kron. To zlato je Nemčija naropala med vojno v Franciji, Rusiji in Romunski.

Rotterdam, 13. decembra. Nemškega generala von Tesnyja, ki je bil ob početku vojne guverner v belgijskem delu Luksemburga, je dala ententa v Trierju aretirati in odvesti v Metz. Postavljen bo pred posebno sodišče, ki ga bo sodilo radi njegove krvoločnosti. Obsodil je 112 Belgijcev po nedolžnem na smrt ter dal obsodbo tudi takoj izvršiti.

Berolin, 14. decembra. Tvrdka Krupp v Essenu bo v svojih municijskih tovarnah obdržala samo 12.000 delavcev. Te dni bodo opustili 200.000 delavk in delavcev.

Berolin, 13. decembra. »Lokalanzeiger« prinaša vest, da bo ententa v bližnji prihodnjosti zasedla vse Kruppove municijske tovarne v Essenu.

Berolin, 13. decembra. Iz Helsingforsa poročajo, da bodo te dni zapustile zadnje nemške čete Finsko.

Berolin, 13. decembra. Feldmaršal Hindenburg bo ostal v službi do končane demobilizacije, potem bo šel v stalni pokoj ter se podal v samostan Luneburg.

Berolin, 13. decembra. Po uradnih ruskih podatkih je izdelovanje sladkorja v zadnjih letih znatno nazadovalo. V normalnih časih se je pridelalo do 35 milijonov stotov na leto, v letih 1917—1918 pa samo 2 milijona metrskih stotov sladkorja.

Monakovo, 13. decembra. Bavarski minister za socijalno skrb Unterleitner je izvedel iz zanesljivih virov, da se namerava buržuazija v Pfalzi priklopiti Franciji.

Razne vesti.

Wilson v Franciji.

London, 12. decembra. (Ljub. kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Kakor so brezžično brzojavili s parnika »George Washington« newyorškim listom, bodo prvi neformalni razgovori med vodilnimi državniki entente v torek, sredo in četrtek. Z ozirom na druge zadeve se bodo razgovori nadaljevali mogoče šele dne 3. januarja 1919. V tem času bo predsednik obiskal belgijsko, francosko, ameriško in angleško fronto in bo šel tudi v Italijo. Predsednik upa, da bo mogoče podpisati mirovno pogodbo že pred koncem marca.

London, 13. decembra. (Ljub. kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Parnik »George Washington« je ob 12. uri 50 minut popoldne dospel v Brest.

Brest, 13. decembra. (Ljub. kor. urad.) Agence Havas poroča: Mesto je v zastavah. Na ulicah je polno občinstva. Tik pred 2. uro popoldne je pripluo ameriško brodovje v luko. Brodovje obstoja iz 10 oklopnih križark in 30 rušilcev. Francoska in velika angleška skupina ladij spremljata ameriško eskadro. Parnik »George Washington« je na čelu ameriškega brodovja priplul v pristanišče, na obeh straneh so ga spremljale francoske in angleške ladje. Oficijalni zastopniki so prišli takoj po prihodu na krov ameriškega parnika.

Pariz, 14. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Pri banketu na čast predsedniku Wilsonu mu je napil predsednik Poincare z nastopnimi besedami: »Pariz in Francija sta nestrpno pričakovala znamenitega demokrata, da se zahvalita veliki republiki za neprecenljivo pomoč, ki je pripomogla braniteljem pravice do zmage.« Predsednik je v svojih nadaljnjih izvajanjih omenjal nepretrgani dotok ameriške mladine, ki je tekom enega leta prihajala na francoska tla, in se nato dotaknil barbarskega vojevanja nemškega generalnega štaba. »Vaša vzvišena vest, gospod predsednik,« je rekel Poincare, »bo sodila te zločine. Včerajšnje trpljenje mora mir poravnati ter biti jamstvo zoper bodoče nevarnosti. Ne da bi si domišljali, da bodo zanamci kdaj popolnoma varni pred izbruhom take kolektivne blaznosti, moramo dati miru, ki ga hočemo ustvariti, vse pogoje pravice in varnosti, kolikor je to v naših močeh. Dospeli ste semkaj, gospod predsednik, da sodelujete pri tej veliki krasni nalogi. Franciji vas zahvaljuje s polnim zaupanjem in hoče z vami sodelovati.«

Pariz, 15. decembra. (Ljub. kor. urad.) Agence Havas poroča: Po prihodu v elisejsko palačo sta predsednik Poincaré in soproga spremila Wilsona in njegovo soprogo v slavnostno dvorano. Tam je bila pripravljena pojedina za 200 oseb. Predsednika sta sedela drug poleg drugega. Med gosti so bili predsedniki senata in poslanske zbornice, vsi člani ministrstva, bivši ministri za zunanje stvari, veleposlaniki zavezniških držav in maršali. Ob povratku v stan je priredilo občinstvo predsedniški dvojici srčne ovacije.

Poštnine prosto časopisje.

Zagreb, 15. decembra. (Ljub. kor. ur.) Poverjenik za pošto in brzojav je izdal naredbo, ki vse časopisje oprošča poštnine.

Romuni in Nemci.

Budimpešta, 14. decembra. (Li. k. urad.) »Az Est« poroča iz Velikega Varadina: Tukaj bivajoče vrhovno poveljništvo Mackensenove armade je dobilo vest, da so 7. t. m. približno 2000 za korakanje sposobnih mož nemške armade romunske čete razorožile in internirale. O tem dogodku je list z nemške strani dobil nastopne podrobnosti: Dva romunska bataljona sta zasedla Braševo, še predno so bili Nemci mesto zapustili. S tem so kršili premirjevni dogovor. Romuni so zahtevali, naj Nemci popuste svoje orožje, konje in svojo opravo in naj korakajo peš. Za korakanje nesposobni možje stareišjh letnikov bi na ta način gotovo zapadli pogubi. Končno so Romuni naše vojake proglasili na vjetnike in so jim odvzeli oblačila, orožje, opravo za kuho in drugo, celo zasebno lastnino. Stotnik Michaelis je »Az Estovemu« poročevalcu izjavil, da je Mackensen pri romunskem vrhovnem poveljništvu v Bukarešti protestiral. Nemški konzulat v Braševem je Mackensenu poslal to-le brzojavko o tem dogodku: »Romunske čete, ki so sedaj tukaj, so preprečile odhod 2000 mož in 120 častnikov broječe poslednje čete Mackensenove armade. Z vojaki in z interniranci ravnajo deloma zelo slabo.«

Zavezniki dobe denar v Ameriki.

Bern, 12. decembra. (Ljub. kor. urad.) Ameriški novinarski odsek v Švici poroča iz Washingtona: Mac Adoo je poslal predsedniku mirovne komisije pismo, kjer nujno prosi kongres, naj dovoljuje aliirancem posojila še eno leto po sklepu miru.

Upor ruskih vjetnikov.

Beuthen, 13. decembra. (Ljub. k. ur.) V Gotthardskem rovu pri Orzegowu se je uprlo več sto ruskih vjetnikov. Spričo premirja so se branili nadaljevati delo, dasi so praznovali že tri dni. Napadli so službujočo vojaško stražo z železnimi drogovi in ji izkušali vzeti puške. Podčastnik straže je ukazal svojim vojakom, naj streljajo. Šest vojnih vjetnikov so smrtno ranili, sedem deloma težko, deloma lahko. Potem so Rusi prosili milosti in se povrnili na delo.

Nemiri v Bolgariji?

Budimpešta, 14. decembra. Listi poročajo, da so v Bolgariji in Romuniji izbruhnili nemiri, ki se obračajo zlasti proti okupacijski armadi entente. Baje je bilo v Bolgariji umorjenih nekaj angleških častnikov. Vest o teh nemirih še ni potrjena.

★

Rotterdam, 14. decembra. (Li. kor. urad.) Odgovor na belgijski prestolni govor veli med drugim: Več nego eno leto želi Belgija nadvojvodino luksemburško, odcepljeno od Belgije proti volji naroda. Belgija bo mogla Luksemburžanom bratsko pomagati.

Curih, 14. decembra. Po poročilih tukajšnjih listov se v italijanskih listih razmotriva vprašanje o vojni odškodnini, ki jo bo Italija zahtevala od bivše Avstro - Ogrske. Zahtevala bo 100 milijonov lir, s čemur bo prizadeto tudi prebivalstvo jugoslovanskih pokrajin.

Ženeva, 14. decembra. Rimski listi prinašajo vesti, da bo ententa zahtevala izročitev bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda.

Budimpešta, 15. decembra. (Ljub. kor. urad.) »Pesti Hirlap« poroča iz Arada: V Petrosenyju se je včeraj dogodila velika nesreča. Mrtvih je trinajst, ranjenih mnogo. Podrobnosti manjkajo, ker je zveza prekinjena.

Baltimore, 12. dec. (Li. k. u. K. b.) Reuterjev urad javlja: Tainik za mornarico Daniels je izjavil v govoru, da Zedinjene države ne bodo zahtevale na mirovni konferenci nikakih odškodnin. Ako bodo drugi narodi nadaljevali oboroževanje, bomo morali storiti mi isto. Gotovo bodo oblasti, ki bodo izvedle sklepe mednarodnega razsodišča, še mnogo let zahtevale veliko mornarico. Dokler se narodi ne domenijo o pametni omejitvi oboroževanja, morajo biti Zedinjene države pripravljene, vzdrževati ravno tako veliko mornarico, kakor drugi narodi.

Politične vesti.

= **Z Jugoslovani ali Italijani.** To vprašanje povzroča sedaj koroškim in štajerskim Nemcem velike preglavice. Nemški listi priobčujejo o tem vprašanju dolgovezne članke. Članek drja Mischitza, ki zagovarja sporazum z Jugoslovani, smo že omenili. Sedaj sta se oglasila v »Grazer Tagblattu« dva politika, Robert Sieger, kateri pravi, da se Nemcem ne kaže vezati niti na eno, niti na drugo stran, dočim dr. Herman Lakomy dokazuje, da se morajo Nemci sporazumeti edino z Italijani. Lakomy piše docela v tonu, kakor so pisali nemški listi pred vojno in med vojno. Usoda, ki je Nemce v vojni zadela, moža še ni iztreznila. Takole piše: »Z ljudmi, katerim, kakor Jugoslovanom, ne dostaja vsako pravno čustvo, katerim je pravica samo to, kar jim koristi, ne moremo živeti v miru, razun ako se kot robovi in ljudje brez časti vdamo slovanski poželjivosti. Noben košček Koroške bi ne zasedle jugoslovanske roparske bande, ako bi jim pokazali pest in ako bi jim označili, kje je napravil tesar odprtino. Ako bi bili možje, bi Koroška bila in ostala nedeljena. Koroški bi ne grozila nevarnost, da bi prišla, ako tudi samo deloma, pod gospodstvo plemena, ki si je izbralo za regenta nekega kralja Petra...« Tako piše Celovčan dr. Lakomy. Merodajni naši krogi bi storili prav, ako si za vse slučaje dobro zapomnijo te njegove besede.

= **Doslednost reškega župana.** Profesor Šojat je priobčil v »Primorskih Novinah« odprto pismo na župana na Reki dr. Via, v katerem pravi, da je dr. Vio pred tremi meseci rekel proti njemu: »Ako se vojna konča tako, kakor se mora končati in kakor to zahteva pravica, mora Reka čez noč postati hrvatsko mesto«. Sedaj pa je župan dr. Vio z vso svojo dušo za to, da naj bo Reka italijanska.

= **»Messaggero« in jugoslovansko vprašanje.** »Messaggero«, rimsko - demokratski list, je bil dosedaj na čelu onih glasil, ki so se zavzemala za italijanski jugoslovanski sporazum in za Jugoslovanom prijazno politiko. Danes pa piše, da je povsem umljivo, da mora londonska zavezniška konferenca prisoditi Italijanom Reko, ki jo sicer zahtevajo Jugoslovani. V nadalje pravi list, da je Italija na tej konferenci zahtevala, in da si je tudi priznalo, da ne sme razun italijanskega brodovja nihče imeti vojnega pomorskega oporišča v Jadranskem morju, češ da so Jugoslovani doslej svoje zahteve na jadransko obrežje zagovarjali zgol s trgovinskimi argumenti. Italija ne more nikdar trpeti, da bi jo jugoslovanska vojna mornarica ogrožala v njeni varnosti v Adriji. Poleg tega pa bi povzročalo to Italiji tudi nepotrebne stroške.

= **Agitacija za zedinjenje Istre in Dalmacije z Italijo** je po italijanskih listih jako živahna. Zaderski odvetnik dr. Ghiglianarich in korčulanski odvetnik dr. Smerkinich, oba renegata, sta neumorno na delu. Ker se ogibajo tovrstni članki resnice, da so Italijani v Istri in Dalmaciji samo kolonije na slovanskih tleh, grabijo za druge, zgodovinske, trgovske in strategične momente, da bi obrazložili svoje zahteve po naši zemlji. Vse giblje in dela proti nam, ali tudi z jugoslovanske strani je zbran ves potrebni materijal in prava resnica o naših deželah se bo čula na merodajnih mestih. Italijanska vseučilišča so pričela podajati Wilsonu spomenice glede Istre in Dalmacije v lažnjivem italijanskem zmislu, ali tudi Wilson je podučen in bo še podučen o resničnem narodnostnem položaju na našem jugu.

= **Jugoslovanski vjetniki na potu iz Italije.** Iz Dubrovnika javljajo, da prispe tjakaj v najkrajšem času 500 jugoslovanskih vjetnikov, ki so bili internirani v Italiji. Oblast in prebivalstvo jim prirede najlepši sprejem.

Narod! Deca ti umira!

Prelestna od lepote in bogastva je širina zemlja tvoje mlade države, želino pričakovane, z blaženstvom dočakane. Za koga bo lepota in bogastvo, ko zarod gine?

Narod, v naši Srbiji nam naša deca umira!

Krut, nenasiten sovrag je gospodaril po deželi, mesaril in plenil. V samem Belgradu 8000 sirot veka za roditelji! In nima ne obleke, ne perila, ne obuteli, ne postelje, niti ni ondukaj zalog in prilike, ji nabaviti tega. Zima pa huda, ko nedostaje kuriva in razdejane ceste in železnice ovirajo dovoz.

Tam nam deca umira.

Mi smo trpeli za vojno in še trpimo in vsepovsod je nepregledna škoda, ki nam jo je v živo prizadela na našem zarodu vojna. Ali ta hip ni v mili naši prostrani domovini hujše slike, nego je stiska naše srbske dece za oblačila in perilo.

Dajte, pomagajte z denarjem in z blagom!

Mi, katerim so ostali neporušeni domovi in nam ni bilo treba begati po tujem svetu, mi, katerim je deca miljena zdrava prebila vse te strašne dni, zahvalimo naklonjeno nebo in dajmo, obilno dajmo, da se odkupimo usodi!

Mi drugi, ki so nam še mokre oči in nam še krvavi srce za predragimi svojci, za ljubim domačim ognjiščem, za vajenim blagom — neusmiljeno si nas bičala, vojna nakazen! — mi poznamo gorje srca in bedo telesa, nam ni treba šele poziva, da pomoremo iz svoje revščine.

Oni pa, ki nam je vojno gospodarstvo rodilo in množilo blagostanje, dajmo z obema rokama, dajmo zvrhano, da bo blažena in blagrovana naša svojina!

Kateri smo — hočeš, nočeš, moraš — žrtvovali tisočake za vojna posojila — suženjske verige so se nam kovale iz njih — žrtvujemo drage volje še za naš naraščaj, temelj svobodne, srečnejše bodočnosti!

Kateri nismo imeli, da damo za vojna posojila, imeti moramo zase, za naše sirotke v naši Srbiji — njih beda je naša beda!

Tisočero se nam bo obrestovalo, zakaj bogastvo ni v mrtvih stvareh, bogastvo je v narodu.

Naša deca nam umira, pomoč je nujna!

Pomoč je nujna: narod, nismo te vprašali, naročili smo obutel — ne boš je ostal na dolgu!

Že pobira narodno ženstvo po Ljubljani blago in denar, nobena vrata naj jih ne odslove praznih rok! Po vsej domovini zbirajte, prispevajte, pošiljajte! To pot veste, komu: Narod sebi! Narodni sveti, organizirajte zbiranje!

Pomoč je nujna — še ta teden mora biti zbirka končana in zbrana in nabavljeno blago odpravljeno z varnim spremstvom.

Siročad naša tam doli v naši Srbiji, zaupaj v nas!

V Ljubljani, na praznik narodnea ujedinjenja dne 14. decembra 1918.

Društvo za siročad.

Janez Kalan *Franja dr. Tavčarjeva.*
konsist. svetnik.

Za naš akademski naraščaj.

Po naročilu Narodne vlade v Ljubljani se je osnoval pripravljalni odbor za ustanovitev društva »Akademski Dom«. Njegova naloga je, do 1. januarja 1919 pripraviti vse, da dobe slovenski akademiki v Zagrebu svoj Dom, v katerem bodo dobivali revnejši dijaki za primeroma malo odplačilo vso oskrbo, premožnejši pa bodo plačevali vso po društvenem odboru določeno svoto. Akademski Dom bo po možnosti otvorjen že s 1. januarjem.

Naglašamo, da je »Akademski Dom« namenjen vsem slovenskim akademikom brez razlike strank ali premoženjskih razmer. Namen mu je, da omogoči slovenskim visokošolcem študij na zagrebškem vseučilišču, kamor bo poslej hodila velika večina slovenskega visokošolskega naraščaja. Težko nalogo prevzame snujoče se društvo, saj treba več kot 300 slovenskim akademikom pripraviti dom in bivališče ter oskrbeti vso oskrbo.

Ogromne naloge, ki stopajo v novi dobi pred nas, nujno zahtevajo, da damo svojim akademikom na razpolago vsa sredstva, ki jih morejo usposobiti za delo med narodom.

Društvo »Akademski Dom«, ki se osnuje prihodnje dni v Ljubljani, prevzame to skrb v svoj program. Podpiralo bo slovensko visokošolsko dijaštvo v sporazumu z vladnimi krogi in s pomočjo slovenskega občinstva, da se v domovini in v tujini temeljito pripravi za svoj poklic.

Od vladne strani je zagotovljen izdaten prispevek, ki ga bo mogel takoj porabljati »Akademski Dom« za svoje namene. Denarni zavodi in drugi dobrotniki dijaštva pa bodo gotovo z največjim veseljem priskočili novemu društva na pomoč, v zavesti, da s tem najboljše naložе svoj kapital.

Ako se tem potom obračamo na slovensko javnost brez razlike političnih strank in jo prosimo pomoči, delamo to v zavesti, da je treba storiti vse, da dobi domovina dovolj kulturnih delavcev. Svoj del troimenega naroda moramo temeljito pripraviti za vsa vprašanja, ki že danes zahtevajo nujno razrešitev, ali pa bodo v bodočnosti povzročevala dobrobit celokupnega jugoslovanskega naroda.

Slovenska javnost, denarni zavodi, zasebni meceni in vsi mali dobrotniki dijaštva, ne pozabite, da le obilica visoko naobraženih mož more prinesti narodu tisto stopnjo naobrazbe, ki je podlaga srečnemu življenju v Jugoslaviji!

Darovi naj se pošiljajo »Ljubljanski kreditni banki« v Ljubljani pod označbo »za Akademski Dom«.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1918.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Oton Fettich, odvetnik.
Dr. Fran Detela, vladni svetnik.
Dr. Milan Korun, odvetnik.

Narodni praznik v Ljubljani.

Včeraj, v nedeljo 15. t.m., se je narodni praznik nadaljeval. Ob 7. zjutraj se je vršila po ljubljan. ulicah budnica, ob 10. uri dopoldne pa se je vršila v stolnici slovesna služba božja, katero je daroval knezoškof ljubljanski. Na gradu so oddali iz slovesno okrašenih topov 101 strel. Pred stolnico ste bili postavljeni srbska in naša častna stotnija, ki ste pri vseh važnih delih službe božje oddajali salve. V cerkvi sami je bilo natlačeno ljudstva, razna društva z zastavami, tako ljubljanski Sokol, šišenski Sokol, ljubljanski Orli, pevski društvi »Ljubljanski Zvon« in »Slavec« ter šišenska Čitalnica. Vsa ta društva so bila sijajno zastopana. Slovesne pridige in maše so se udeležili skoraj vsi člani vlade, mesta ter drugih kulturnih in političnih društev, naše in srbsko vojaštvo po svojih častnikih. Tudi naše ženstvo je bilo sijajno zastopano, zlasti je bilo opaziti mnogo dam v narodnih nošah. Prečitala se je adresa Narodnega veča regentu in prestolonasledniкov odgovor. Po končani maši je pevski zbor zapel »Lepo našo domovino« po Silvin Sardenkovi pesnitvi. Pred stolnico, Pred škofijo in po Stritarjevi ulici je bila zbrana večtisočglava množica. Srbsko vojaštvo je pred cerkvijo nagovoril predsednik Narodne vlade g. Pogačnik, nakar je ljudstvo priredilo Srbom pred cerkvijo in po ulicah navdušene ovacije. Srbi so se podali v vojašnico, društva pa pred Narodni dom, kjer so se razšla.

Vdanostna brzojavka Narodne vlade regentu.

Narodna vlada je imela včeraj ob 9. slavnostno sejo, pri kateri je sklenila odposlati tole vdanostno brzojavko regentu Aleksandru:

»Kraljevski Visokosti regentu Aleksandru, Beograd. Ob navdušenem slavljenju prvega državnega praznika ujedinjene Jugoslavije si usoja Narodna vlada SHS v Ljubljani sporočiti kot veren tolmač slovenskega dela troedinega našega naroda Njegovemu Veličanstvu kralju Petru I. in Vam kraljevska Visokost ponovno iskrena čutila vdanosti in zvestobe. Bog čuvaj kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev! — Predsednik: Pogačnik.

Dnevne vesti.

† **Monsignor dr. Evgen Lampe umrl.** Danes ob 7. zjutraj je po podaljši bolezni umrl monsignor dr. Evgen Lampe. Pokojnik je igral veliko vlogo v Slovenski Ljudski Stranki. Bil je izredno nadarjen in je že zgodaj posegel v naše politično življenje kot časnikar in politik. Bil je eden izmed najzvestejših pristašev drja Šusteršiča in je v zadnjem času kot namestnik deželnega glavarja vodil tudi deželno upravo. Ko je nastal razpor v Slovenski Ljudski Stranki, se je pridružil drju Ivanu Šusteršiču ter ž njim osnoval »Resnico« in kasneje »Novice«. Bil je odločen nasprotnik vsake slovanske, zlasti pa jugoslovanske politike. Prepričan je bil, da je edini spas za Slovence v okviru Avstrije in pod habsburškim žezlom. To svoje prepričanje je skušal uveljaviti z sredstvi, ki jih ni nikdar izbiral. O njegovem političnem delovanju bi se dalo mnogo napisati. Ker pa stojimo na stališču, da ni plemenito metati kamenje na pokojnike, molčimo o tej točki. Ne oziraje se na njegove napake moramo priznati, da je bil dr. Lampe eden najagilnejših in najnadarjenejših naših politikov, škoda samo, da svojih sijajnih sposobnosti in svoje nadarjenosti ni znal tako vporabljati, da bi bile res narodu v korist. Tako pa je s svojim delovanjem svojemu narodu več škodoval nego koristil. Pokoj njegovi duši!

— **Shod JDS. v Radečah pri Zidanem mostu** se je vršil včeraj na dan narodnega praznika. Vkljub temu, da so bili ljudje že od druge strani o položaju napačno poučeni, so zbrani možje, žene in dekleta s pritrjevanjem sledili izvajanjem prof. Juga iz Ljubljane, ki je označil kot edino rešitev iz opasnega položaja ujedinjenje SHS. pod regentom Aleksandrom.

— **Proslava narodnega praznika v Brežicah** se je izvršila najsijajnejše. Manifestacij se je udeležilo nad 5000 ljudi. Na shodu so govorili dr. Ljudevit Stiker, mestni župan, dr. Vekoslav Kukovec, poverjenik za finance, v imenu jugoslovanske akademične mladine v Zagrebu Benkovič, neki duhovnik iz Dalmacije in g. Lesničar iz Celja. Na shodu so bile soglasno sprejete resolucije, v katerih se pozdravlja ujedinjenje vseh jugoslovanskih zemelj s Srbijo. Regentu Aleksandru je bila odposlana presrčna udanostna izjava.

— **Kako so praznovali narodni praznik v Zatičini?** Tudi pri nas v Zatičini bi se imel vsled splošne odredbe praznovati narodni in državni praznik. V to svrho se je zbrala v samostanski cerkvi vsa šolska mladina, orožniki, uradniki postaje, pošta in obilo število vernega ljudstva. Ob določeni uri pa pride neki menih in razglasi, da opravila ne bo, ker je dotični gospod obolel. Pri tolikem številu gg. očetov ga ni bilo duhovnika, ki bi bil lahko opravil službo božjo? Neverjetno! Ko so se ljudje razhajali, so dejali: »Samo eden je bil za to, temu so pa zabranili.«

—**Nemška gimnazija** v Ljubljani ni izobesila na dan narodnega praznika nobene izmed državnih zastav. Takega omalovaževanja naših čustev ne moremo trpeti.

— **Imenovanje v ljudskošolski službi na Koroškem.** Narodna vlada SHS. odd. za uk in bogočastje v Ljubljani je imenovala S. Nikolajo Krulc za učiteljico na dvorazredni ljudski šoli v Št. Jakobu v Rožu; Frančiška Aichholzerja za prov. okrajnega šolskega nadzornika za šole beljaškega okrajnega glavarstva in šmohorskega sodnega okraja; Zdravkota Kovača v službovanje slov. ljudski šoli v Št. Jakobu v Rožu; Rudolfa Mencina za okrajnega šolskega nadzornika za šole celovškega okrajnega glavarsva, v kolikor spadajo v območje Narodne vlade SHS. v Ljubljani z začasnim sedežem v Borovljah; Jožefa Reichmanna za provizoričnega učitelja na ljudski šoli pri Mariji na Zilji.

— **V počaščenje umrlega pisatelja Ivana Cankarja** je visela na Narodnem gledališču žalna zastava. Ko je sprevod šel mimo gledališča je zasviral orkester na gledališki strehi fanfaro pod vodstvom kapelnika Janka Ravnika, ki jo je tudi komponiral. Pogreba so se udeležili korporativno člani drame, opere in operete pod vodstvom g. opernega intendanta Govekarja. Organizacija gledaliških članov in gledališki konsorcij sta položila na grob velikega umetnika vsak svoj venec.

— **Plačevanje davščin na Kranjskem.** Finančno deželno ravnateljstvo v Ljubljani je odredilo, da se davščine (direktni davki, pristojbine itd.) na Kranjskem nimajo več plačevati pri poštnih uradih s poštnohranilničnimi položnicami, ampak do preklica v gotovini pri pristojnem davčnem uradu. — Stranke se pozivljajo, naj svoje davščine v redu poravnavajo in se pri tem točno držijo pričujoče odredbe.

— **Celokupni promet v mejah ljubljanskega in zagrebškega poštnega ravnatelistva zopet dovoljen.** V mejah ljubljanskega in zagrebškega poštnega ravnatelistva je celokupni poštni in brzojavni in telefonski promet in posebno tudi promet s poštnimi zavitki zopet dovoljen. Jamstvo v smislu predpisov prevzame poštna uprava razven za kraje, ki so vsled vojaških operacij ali večjih nemirov ogroženi. Taki kraji se od časa do časa razglašajo. Sedaj spada med ogrožene pokrajine Koroško. Pisma se predajajo zopet zaprta. Glede prometa z Dalmacijo, Bosno-Hercegovino, Srbijo, Črnogoro ter ozemljem izven Jugoslavije bodo odredbe sledile.

— **Selilne pristojbine drž. uradnikov in uslužbencev se preurede.** Kot odškodnino za pohištvo dobi uradnik ali uslužbenec, ako je samec, dvomesečno temeljno plačo, ako ima pa poleg sebe enega ali več družinskih članov, štirimesečno temeljno plačo (brez funkcijske, aktivne in draginjske doklade). Preurede se tudi ogledne in druge potne stalne pristojbine. Avskultanti, praktikanti in elevi dobivajo vse te pristojbine v isti višini, kakor uradniki XI. činovnega razreda.

— **V Rivi ob Gardskem jezeru** se nahaja cel 17. jugoslovanski polk, ki je bil vjet na italijanski fronti, ter pošilja pozdrave svojcem v domovini. Kdor bi se hotel informirati o kakem svojcu, dobi vsa potrebna pojasnila pri g. Karlu Premrou, Ciril Metodova ulica 19/II.

— **Naši begunci,** ki se vrnejo te dni iz Nemške - Avstrije, se nastanijo začasno v Šterntalu (Strnišču); ukrene se vse potrebno za njih preskrbo in za vzdržavanje reda. Vlada Nemške - Avstrije se naprosi, da jim dovoli vzeti s seboj iz Brucka posteljno, kuhinjsko in drugo opravo, ker je iz Šterntala (Strnišča) večina teh predmetov izginila.

— **O vojaških konjih in oddaji kobil.** Vlada razglaša: Objavljeno je bilo, da smejo konje oddajati tudi proti obveznemu pismu, glasom katerega bo konje naknadno plačati, ali proti neznatni ceni. Izraz »neznatna cena« so pa pri nekaterih oddajnicah konj popolnoma napačno razlagali. Neznatna cena v današnjih razmerah nikakor ši ni slepa cena, ampak le nizka cena, ki je primerna z ozirom na kakovost konja in je nekako tista najnižja cena, kakršna je bila pred vojno, t. j. v času, ko so bili konji znatno cenejši in ko je imel papirnati denar najmanj trikrat večjo veljavo kakor sedaj. Konji so se pa ponekod oddajali vendarle naravnost za slepo ceno in so mešetarji in tudi nekateri kmetovalci kupljene konje takoj naprej prodali z ogromnim dobičkom od več 100%. Nakup konj od vojakov, priprosta prilastitev konj, ki so se okoli klatili, ali brezplačen vzprejem konj je pa sploh neveljaven ter bo vse te konje naknadno plačati. Svari se pred nakupom konj, kojih lastniki ne morejo izkazati, da so jih pravoveljavno kupili. Proti prekupcem konj, ki so delali nezaslišane dobičke, se bo postopalo po naredbi o navijanju cen. Narodna vlada SHS je dolžna vse te stvari urediti v prid vsega prebivalstva in ne le v prid nekaternikov, kajti obračunati bo morala zastran vsega demobilizacijskega materijala s tistimi državami, ki so nastale iz Avstro-Ogrske. Samo na Kranjsko je prišlo konj po neznatnih cenah v vrednosti mnogo milijonov, dočim se ni doslej za konje stržilo niti treh celih milijonov kron! V tistih prvih dneh tudi ni šlo preprečiti oddaje težkih plemenskih kobil v pokrajine z rejo lahkih konj in narobe. Vse te zadeve se bodo uredile o priliki pregleda in klasifikacije konj, ki bo odrejena v najkrajšem času. Takrat se bo nabiralo konje za narodno armado, plemenske kobile se bodo z ozirom na smotreno konjerejo izmenjavale, cene za konje, kupljene po slepi ceni, se bodo uravnale in navijalci cen se bodo sodišču naznanili, kjer bodo kaznovani in bodo morali povrniti ogromne dobičke.

— **Klanje konj po deželi.** Veterinarskemu oddelku za kmetijstvo se je sporočilo od zanesljive strani, da po deželi, posebno v kamniškem okraju, pogosto kolijejo konje, ki si jih je ta ali oni prilastil. Največ se kolje take konje, ki so jih kmetovalci izmed potepajočih se vojaških konj vlovili v namen, da si priskrbe za kmetijska dela delavne konje, ki pa jim sedaj, ko so si pozneje preskrbeli boljših, ne ugajajo več in se jih hočejo iznebiti. Ker se s tem početjem dela na blagu, ki je last Narodne vlade SHS, veliko škodo, ki je tem večja, ker izgube ne bode mogoče tako hitro nadomestiti, se ljudstvo opozarja, da je tako dejanje prepovedano. Pripominja se, da so vsi konji, ki jih posestniki niso prevzeli proti takojšnjemu plačilu, edino le last Narodne vlade SHS v Ljubljani in je zakol takih konj strogo prepovedan in kaznjiv. Razun tega je zakol konj dovoljen le v javnih klavnicah pod živinozdravniškim nadzorstvom. To nadzorstvo je pa zakonito predpisano radi tega, ker so pri konjih razširjene različne nalezljive bolezni, posebno pa smrkavost, ki se prav lahko prenesejo tudi na ljudi.

— **Himen.** Poročil se je preteklo soboto gosp. dr. Albin Smole, odvetnik v Ljubljani, z gdč. Ani Anžičevo. Iskreno čestitamo!

— **Prememba posesti.** Gospa Josipina Kunc je kupila hišo g. Olge Petričeve v Knaflјevi ulici št. 4.

Zborovanje konjerejcev v Mariboru. Po naročilu Slovenske kmetijske družbe se vrši dne 30. decembra 1918 ob 10. dopoldne v prostorih Narodnega sveta v Mariboru (okrajno glavarstvo) zborovanje konjerejcev Spodnje Štajerske v svrho ustanovitve konjerejskega pododseka za slovenske štajerske kmetijske družbe, kateri ima prevzeti vse konjereje se tičoče zadeve. Pri tem zborovanju se vrši tudi volitev načelstva in odbora tega odseka. Konjerejci, udeležite se vsi tega važnega zborovanja, pri katerem se bo tudi vršil razgovor o smernicah naše konjereje v bodoče. Osebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Lovro Petovar.

V Brežicah otvori svojo odvetniško pisarno dr. Gvidon Srebré, sin bivšega odvetnika v Brežicah.

Zatvorjene šulvereinske šole. Šulvereinsko šolo v Suhorju so Nemci sami, kakor pravijo, začasno zaprli. Šulvereinska šola v Velenju na Štajerskem pa je bila zatvorjena na ukaz Narodne vlade.

Glavarja Kordina v Voitsbergu so aretirali, ker so prišli na to, da manjka v blagajni aprovizacijskega oddelka pri okr. glavarstvu, katerega je vodil okrajni glavar sam, 400.000 kron.

Kožuhast ovratnik za dame (boa) se je izgubil v soboto ob Slavčevem koncertu v hotelu »Union«. Najditelj je po obličju znan in da se izogne sodnijskemu zasledovanju, naj boo zlepa proti nagradi odda v upravništvu »Slov. Naroda«. Izsledovalec najditelja se istotako dobro nagradi. 7609

Dotična oseba, ki je v soboto zvečer pri Slavčevem koncertu v Unionu vzela iz garderobe temnomoder damski plašč, se pozivlja, da ga odda v trgovini Žitnik-Lončar na Starem trgu, ako se hoče izogniti neljubim posledicam.

Iz »Unionske« garderobe. Pri sobotni veselici v Unionu je bil zamenjan črn moški površnik, v katerem so bile črne zimske rokavice in garderobna številka z damsko zimsko suknjo. Poštenjak, ki ima površnik, naj sporoči svoj naslov na mestni magistrat v posredovalnico za delo in službe. Tam se sporoči tudi, kje se dobi damska suknja.

Snoči se je izgubila na Bleiweisovi cesti črna usnjata ročna torbica, vsebujoča denarnico s približno 28 K, žepni robec, ogledalce in druge drobnarije. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravništvu »Slov. Naroda«. 7585

Našla se je v soboto zvečer pred magistratom damska ročna torbica. Dobi se Marijin trg št. 3, I. nadstropje, levo.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. opera »Prodana nevesta« za »B« abonement. Včeraj je bilo pomotoma poročano, da se predstava vrši za »C« abonement, kar naj blagovoli p. n. občinstvo vzeti na znanje. — V torek dne 17. t. m. Ivan Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« za »A« abonement. V naslovni vlogi Jožefa Kantorja gostuje Ignacij Borštnik. — Režijo vodi Anton Danilo. — V sredo, dne 18. t. m. opera »Prodana nevesta« za »C« abonement. — V četrtek dne 19. t. m. ob pol 8 zvečer Ivan Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« za »B« abonement. Jožefa Kantorja igra Ignacij Borštnik.

Društvene vesti.

— **Zveza jugoslovanskih železničarjev.** Prva seja osrednjega odbora se vrši v torek, dne 17. decembra v društvenih prostorih v Narodnem domu ob 8. zvečer. Ker je konstituiranje odbora, je polnoštevilna udeležba vseh odbornikov neobhodno potrebna. — Predsednik: Deržič.

— **Šahovski klub.** Vabim vse bivše člane ljubljanskega šahovskega kluba na občni zbor, ki se bo vršil v torek, dne 17. decembra v restavraciji hotela »Slon«. Dobrodošli so tudi drugi prijatelji šaha. — Tajnik.

Aprovizacija.

+ **Špeh za IV. okraj.** Stranke IV. okraja prejmejo špeh v torek dne 17. tm. dopoldne na Poljanski cesti št. 15. Delil se bo na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 8. do 9. št. 1 do 500, od 9. do 10. št. 501 do 1000, od 10. do 11. št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 30 dkg špeha, kilogram stane 30 kron.

+ **Cene mesa.** Od več strani prihajajo pritožbe, da mesarji, zlasti po deželi prodajajo meso po naravnost nezaslišanih cenah, češ, da se je živina podražila. V pouk prebivalstva se naznanja, da je na podlagi novih cen živini določila Narodna vlada SHS cene mesu z odlokom z 1. decembra 1918 št. 168 tako-le: goveje meso sprednje 6 K 20 v za kg s priklado, goveje meso zadnje 8 K za kg s priklado, loj 6 K za kg, jezik 8 K za kg, pljuča 1 K 20 v za kg, telečje meso I. vrste 10 K za kg s priklado, telečje meso II. vrste 9 kron za kg s priklado. K zadnjemu mesu spada tudi pljučna pečenka, bržola in druge boljše vrste mesa. Mesarji tudi za te vrste mesa nimajo pravice zahtevati višjih cen. V splošnem interesu ljudstva je, da vsi sodelujejo pri nadzorovanju po kakšnih cenah mesarji prodajajo meso. Vsak posamezen slučaj naj se ovadi okrajnemu glavarstvu oziroma mestnemu magistratu v Ljubljani, katere oblasti bodo krivce strogo kaznovale in jim event. obrt odvzele. Če bodo pa ljudje sami trpeli navijanje cen in zamolčali znane slučaje iz bojazni, da ne bi imeli kake sitnosti, potem se bo oderuštvo brez strahu razvijalo in bodo ljudje sami krivi, če trpe vsled odiranja. Zgoraj omenjene cene mesa veljajo za vse v območju Narodne vlade nahajajoče se ozemlje t. j. za bivšo Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko in sicer za mesta in po deželi

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Več dobrih šivilj sprejme takoj **K. Pučnik, Sodna u. 3.** 7570

Meblovana soba, Bleiweisova cesta št. 13, II., št. 8, se odda. 7583

Šivalni stroj dobro ohranjen. **se kupi.** Ponudbe na **Konrad Habjan, Vič pri Ljubljani.** 7600

Gospodična z večletno trgovsko prakso **želi službe** v kakšni pisarni. Ponudbe na Fr. Mihelčič, **Ribnica.**

Dva gozda v bližini Radeč prodam radi nakupa drugega posestva **po nizki ceni, Drofenig, Št. Jur ob Juž. žel.** 7592

Traverze (tračnice) razpošilja tvrdka **Vinko Vabič, Žalec pri Celju.** — Ugodne cene. — Zahtevajte ponudbe. 7205

Ruski čaj se zamenja za sladkor ali jajca. Istotam se prodajo raznovrstne druge reči. Naslov pri upravi „Slovenskega Naroda". 7595

Gostilna, dobro idoča, na zelo prometnem kraju blizo Celja, tudi pripravljen prostor za trgovino, se z zemljiščem vred po **nizki ceni proda. Strupi, Celje.** 7593

Kupim vsako množino jedilne in živinske soli marmelado, sladkor in saharin. Ponudbe z navedbo cen pod **„Marmelada/7604"** na upravništvo „Slov. Naroda." 7604

Dr. Oetkerjev pecilni prašek se dobiva v originalnih kartonih pri **E. Kavčič, Ljubljana, Wolfova ulica 6.** — Cena kartonu je 20 K. 7580

Najlepše božično darilo! je moderna fotografična slika. Naročila za božič še sprejema **Atelje „Helios" Franc Jožefa c. 5.** 7596

Kontoristinja, samostojna moč, zmožna knjigovodstva, korespondence, tesnopisja, slov. in nemškega jezika, se takoj sprejme pri tvrdki **Goričar & Leskovšek v Celju.** 7606

3¼ m novega sukna za moško obleko se zamenja **za 30 kg sladkorja.** Povpraša se na Poljanski cesti št. 20, **G. Martinc.** 7587

Dva konjska blanca in kuhinjsko deklo, katera je vešča tudi nemškega jezika, **sprejme** proti dobremu plačilu in hrani posestnik **K. Jensch, Kotlje, pošta Guštanj, Koroško.** 7605

Absolvent, Mahrove trgovske šole, z dobrimi izpričevali, **išče primerne službe.** Izvežban je tudi v strojepisju in stenografiji. Ponudbe pod **„Prihodnjost 1919/7603"** na upr. »Slov. Naroda«. 7603

Vrtnar, izvežban zlasti v sadjarstvu in zelenjadarstvu, **se išče** na večje posestvo pri Celju. Sprejme se tudi lahko pohabljen invalid. Ponudbe pod **„Spreten in zanesljiv 7594"** na upravništvo „Slovenskega Naroda".

Meblovano stanovanje s kuhinjo išče mirna stranka brez otrok za takoj ali za 1. januvar 1919. Cenj. ponudbe pod šifro »Mirna stranka« na upravništvo »Slov. Naroda«. 7572

Stavbnega lesovja in desk od bivših vojaških barak, se **proda** več vagonov na licu mesta ob železnici, skupno ali posamezno. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda.« 7598

Samostojna kuharica z dobrimi spričevali, ki opravlja tudi druga hišna dela, ali **hišna,** ki zna nekaj šivati, **se sprejme.** Plača in oskrba dobra. Naslov pri upravništvu »Slov. Nar.«. 7571

Najnatančnejša pojasnila proračune in navodila vsem onim, ki se interesirajo **za ustanovitev kino-podjetij,** daje kino-operateur Niko Ogrič, Ljubljana, Mestni trg št. 24, I. nadstr. 7584

Pozor! Nad 40 letni ugledni trgovec mešane stroke želi prevzeti kako večjo tovarniško ali komisijsko zalogo z zastopstvom za celo Kranjsko v Ljubljani. Oglasi pod: „Žrtev vojnih razmer štev. 7599" na upravništvo „Slovenskega Naroda". 7599

Proda se: 2 dobro ohranjeni železni peči, medena krilna sesalka, stenski vodnjak in vse kar zraven spada za napeljavo vode iz vodnjaka v kuhinjo; 2 dobro ohranjeni obleki, površnik, skoraj popolnoma nov. — Ogleda se pri **Ivanu Zorko, ključavničarju, Glince pri Ljubljani.** 7597

Stavbna parcela v bližini glavne pošte in na vogalu več prometnih cest se ugodno **proda.** Radi velikega pomanjkanja stanovanj in radi raznih olajšav se bode brez dvoma v kratkem razvila v Ljubljani živahna stavbna podjetnost in je torej z nakupom parcele zasigurana najboljša naložitev kapitala. Pismena vprašanja pod **„Stavbišče/7602"** na upravništvo »Slov. Nar.« 7602

Vino ima v zalogi in nudi **Iv. Ogrin,** Laverca pri Ljubljani. 7153

Mikroskop z najmanj 700kratno povečavo, **kupim.** Ponudbe na živinozdravnik **Sadnikar, Kamnik.** 7586

Lovsko puško Lankaster 16, **kupi J. Hronek, Prometna banka, Ljubljana.** 7589

Fine lovske puške kal. 16 in kal. 12 so naprodaj v Šelenburgovi ulici št. 6. 7401

Ptičjo krmo priporoča trgovina s semeni **Sever & Komp. Ljubljana, Marijin trg 8.** 7514

Ako rabiš pohištvo, oglasi se v zalogi pohištva na **Marie Terezije cesti št. 13, (Kolizej).** 6991

Zobotrebce vseh vrst kupuje po najvišji ceni vsako množino tvrdka **M. Omahen, Višnja gora.** 7412

Sluga za trgovino se sprejme takoj pri tvrdki **Henrik Kenda, Mestni trg št. 17.** 7531

Vžigalice, vsako množino, **kupim ali zamenjam za živež.** Ponudbe na **Antona Kovačiča v Kozjem, Spodnje Štajersko.** 7513

Namizna garnitura in **6 novih brisalk (Damast), se proda ali zamenja za živila.** — Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda". 7511

Meblovano sobo s kuhinjo išče mirna stranka brez otrok za takoj. Ponudbe pod šifro **„J. V. 5 7374"** na upr. »Sl. Nar.«. 7374

Staro vino od 56 litrov naprej je na **prodaj po ugodnih cenah.** Dostavlja se tudi na dom. **J. Jelenič, Stara pot štev. 1.** 7358

Ženska za snaženje trgovskih lokalov in portalov se išče za dopoldansko službo. Oglasiti se je v trgovini **Pavel Magdič, Ljubljana,** nasproti glavne pošte 7554

Proda se trinadstropna hiša, moderna stavba v sredini mesta — Hiša je prosta 10 let davka. Pojasnila daje **Fran Goldman, Križevniška ulica 9 II.** 7578

200 kron nagrade, dobi kdor mi preskrbi stanovanje z 1 ali 2 sobama in kuhinjo za takoj ali za januar. **A. Stiplošek, Zvezdarska ulica št. 4.** 7506

Gospodična z dveletno pisarniško prakso, zmožna strojepisja, dobra računarica, **išče primerne službe.** Ponudbe pod **„pisarniška moč/7310"** na upravništvo „Slov. Naroda". 7310

VILA, jako mična, eno ali dvodružinska, blizo gozda in jezera, prekrasen gorski razgled, krasotni, sadni in zelenjadni vrt, **se proda.** Ponudbe na gospo **Gabriel, St. Kanzian, Koroško.**

Velik potni plašč, 2 dekliška plašča, miza s 4 stolmi, 3 velike slike z zlatimi okviri, 2 kopalni banji in cvetlice se prodajo na **Franc Jožefovi cesti št. 5, I. nadstr. vrata V.**

Stanovanje, sestoječe iz 3 sob, kuhinje in pritiklin v pritličju, **se zamenja** z večjim stanovanjem v I ali II. nadstropju. Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda" 7551

Prodajo se: razna moška in ženska oblačila, moško kolo, 2 para drsalk št. 26 in sanjke za dve osebi. Za otroke: hišno in telovadno orodje in voziček za punčko. Kje, pove upr. „Slov. Naroda". 7527

10 kg sladkorja in 100 K dam onemu ki preskrbi novoporočencema za takoj ali pozneje meblovano stanovanje, obstoječe iz 2 ali ene sobe, kuhinje in drvarnice v kakem mirnem delu mesta. Kdo, pove upr. »Slov. Naroda«. 7500

Službe išče 39 letni oženjen pisarniški sluga, oče dveh odraslih hčerk. Med vojno je bil podčastnik v domačem polkovnem štabu. Sprejme službo v mestu ali zunaj, tudi izven Kranjske. Soliden in pošten mož. **A. S. Opekarska c. 53, Ljubljana,** 752.

Perutnina, to so purani, gosi, kokoši, piščeta, debela, pitana, sveže zaklana in osnažena, kakor tudi suhe gobe pošiljam ceno na veliko kakor tudi po pošti. Iščem tudi zastopnika v tej stroki. — **Jugoslovanska eksportna trgovina Rudolf Hrvatič, pošta Križevci pri Ljutomeru, Sp. Štajersko.** 7318

„Slovenka" koja znade spremati sobe, ter laštiti podove i nešto kuhati, **traži se odmah** za profesorsku obitelj bez djece, stanujuću u Mitrovici u Slavoniji. Hrana vrlo dobra i obilna. Plaća 80 K mesečno. Ponude providene sa slikom neka se šalju na upr. »Slov. Naroda« pod **„7477".**

Svarilo.

Podpisana **Marija Kogoj,** lastnica obrtnega lista prodaja čevljev v Ljubljani, Sv. Florijana ulica št. 13, svarim vsakogar, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih delal moj mož **Kristjan Kogoj,** kateri je ušel po 18letnem zakonu, pustivši mene bolno in otroke že 5krat v Zagreb k neki dobro znani **Mici Kramer.**

Marija Kogoj.

Plačilna natakarica želi službo. Nastop po praznikih. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 7547

Franc Finžgar se prosi, aa se javi **Antonu T. v Ljubljani** na stari naslov. 754

Popolnoma nova obleka se proda. Blago še iz mirnega časa. — Naslov pove uprav. »Slov Naroda«. 7548

Za krojače! Krojni vzorci za moška oblačila v naravni velikosti **se dobijo pri A. Kunc,** Ljubljana, Gosposka ulica 7, I. nadstr. 7322

Vila na Bledu ob glavni cesti poleg vile Rikli **se proda za 50.000 kron z opravo.** Dopisi na uprav. „Slov. Nar." pod **„Mon Repos 7519"**

Stanovanje s hrano pri boljši družini za mlajšega dijaka se išče. Postelino perilo in pranje pri starših. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 7538

Lovski pes, čiste pasme, 1 in pol leta star, zelo dobro izvežban v lovu, **se takoj proda. Franc Lunder,** lovec, Selo št. 31 pri Ljubljani 7516

Priložnostni nakup! 5 kg čistega glicerina, 50 kg modre galice, več platnenih rjuh in klopčičev tenke špage (Sattlerzwirn.) Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 7483

Lokal za moderno trgovino ako mogoče v sredini mesta **se išče za takoj ali za 1. januar.** Ponudse pod šifro **„J. V. 5/7370"** na upravništvo »Sl. Naroda« 7370

Cigarete, kedive, egiptovske, memphis, princesas, dames **zamenjam** za petrolej ali živila event jih tudi prodam. Naslov v upravništvu »Slovenskega Naroda«. 7491

Gospodična z dveletno pisarniško prakso, zmožna slov. stenografije, strojepisja ter dobra računarica, išče primerne službe. Naslov pod: »Zmožnost« 7305 na uprav. »Slov. Naroda«.

Obsežno veleposestvo s 40 orali lepega gozda ter mnogo travniki in njivami **se takoj proda.** Pismene ponudbe pod **„Jugoslavija/7487"** na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7487

Lovski voz (Brek) močan, lepo prenovljen, s tapeciranimi sedeži in naslonjali ob straneh ter streho in zagrinjali iz močnega platna **se proda.** Prostoren je za deset oseb **Josip Zelenc, Vrhnika** 7553

4 izurjene apnarje išče proti plačilu 80 v od ure in 15 kron nagrade od vagona žganega apna ter prostemu stanovanju in razsvetljavi **Tvornica cementa, Zidanmost.** 7525

2 čevljarska pomočnika in tudi več se **sprejme** v trajno delo. Hrano plačam po dogovoru. **Sprejme se tudi vajenec. Franc Lamovšek,** čevljarski mojster, Tržaška cesta 5 v Ljubljani, 7515

Blago in platno. Velika množina lepega močnega blaga in platna vsake vrste, kakor tudi steklenice, porcelan itd. **se proda po zelo nizki ceni** Več se izve v posredovalnici **G. Flux, Gosposka ul. št. 4 I.,** 7540

Imam naprodaj: več ovac in ovnov velike pasme, za pleme in mladičev, dve lepi breji kravi, ki se imate oteleliti v kratkem, eno brejo mlado svinjo, ki bode skotila sredi januarja več mladih prešičkov. **Jos. Lenarčič, posestnik Vrhnika.** 7544

Lepo posestvo v bližini mesta, obstoječe iz 22 oralov prvorazrednih njiv, 18 oralov travnikov, 12 oralov gozda in jako prostornih gospodarskih poslopij z živim in mrtvim inventarjem **se takoj proda.** Ponudbe pod **„Spodnji Štajer/7532"** na upravništvo »Slov Naroda«. 7532

Hiša v Gradcu, lepa enonadstropna, z velikim vrtom, na vogalu ulice (lepa lega) in blizu tramvaja ter glavnega kolodvora **je naprodaj radi selitve.** Posebno ugodna je za lesne trgovce in tudi za vse obrti. Pojasnila daje **J. Pangerc, Gradec, Prankergasse 19.**

Kupujem lepe prave suhe gobe! Prodajam kremo za čevlje v kovinastih dozah, ½ doze po K 15. 1/1 doze po K 28 za tuc., **mast za čevlje, čevlje z lesenimi in usnjatimi podplati, sirkove in žimnate krtače, toaletno milo, kolomaz, tržne terbice, lesene in porcelanaste pipe, pralni prašek i. t. d. po najnižjih cenah, izvrstno lansko vino, borovničar, slivovko, tropinjevec, čajni rum, kavni in čajni nadomestek že oslajen M. RANT, Kranj.** 7411

KARBID v vsaki količini v originalnih omotih po 50 ali 100 kilogramov za ceno po K 2·70 za kilogram netto franko Bosanski Brod (v omotih po 50 kg doplačilo 3 K za komad) Naroča se pri **Bosanskom dioničkom društvu za elektrinu Jajce (Bosna).** Plača se vnaprej po poštni nakaznici v Jajce, a večje svote bančnim potom pri Industrijalni banki Sarajevo, na račun gornje tvrdke. Nevarnost transporta na račun kupca! 7524

Dve fini damski obleki skoraj novi, prodam. Kdo pove uprav. „Slov. Naroda". 7057

Večji travnik ob Dolenjski cesti v bližnji Rudnika **kupim ali vzamem v najem.** Ponudbe na **Fr. Iglič Mestni trg št. 11.** 7490

Kdo bi posodil 2500 K tekom enega tedna poštenj osebi proti mesečni odplačil 5 K z obrestmi? Ponudbe na upravništvo »Sl. Nar.« pod **„Huda stiska 7476".**

Večja množina vina, starega, zelo okusnega, belega in rdečega se po ugodni ceni takoj **proda.** Natančneje v posredovalnici **G. Flux, Gosposka ul. št. 4 I.** 7593

Nudjamo tropovico (tropinovec), **konjak i rum** počam od 10 litara uz cijenu od 20— K po litri; dvogodišnja roba K 30— po litri. Sve franko stanica dobavljača, pouzećem." **D' Elia & Holujević, pecara konjaka i tvornica likera, Zagreb, Preradovićeva ul. 32** 7326

Dr. Emerik Breschar
zopet ordinira
v Celju, „Narodni dom".

Brošura
Za bolezen so toplice, za ljubezen jih pa ni.
se dobi v
Narodni knjigarni v Ljubljani.
Cena s poštnino 3 K.

Štiri okna
z oboji in štekli vred, dobro ohranjena, **se prodajo takoj.**
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda".

Proda se stavbišče
Knežji dvorec
(Fürstenhof) 6623
v Gosposki ulici v Ljubljani v izmeri okroglo 3600 m² in travnik na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v odvetniški pisarni **dr. Edwin Ambrositsch v Ljubljani,** Knafljeva ul. 4.

Sobna, napisna in druga pleskarska dela
(mirovni materijal) prevzema
Ivan Pirker in dr.
Ljubljana, Reber št. 11.

Mestna hranilnica v Kamniku
razpisuje
stalno mesto III. uradnika.
Prosilci z lepo pisavo, ki so v hranilnični stroki **popolnoma izvežbani,** naj vložé svoje s prilogami opremljene prošnje do 25 grudna 1918 pri podpisanem ravnateljstvu. Plača po dogovoru. 7590
Ravnateljstvo.

„ADRIJA"
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA". Pralni praški. Čistila za slamnike „STROBIN". Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK" najboljše sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — — Koncesijonirana zaloga strupov.

Kupujem umetno zobovje
in splošno vse, kar je **starinsko. Posredujem** pri prodaji posestev.
ALBERT DERGANC, brivec Frančiškanska ulica 10. 6054

Proda se:
novo **Puchovo kolo** z novo pnevmatiko, večja množina boljših **novih vrečtri dvo režne kočije, stroj** za čiščenje žita in vrtni **sklopni stoli** ter **dalmatinsko vino.** — Povpraša se: **Prešernova ulica štv. 54/I.** med 4. in 5. uro popoludne. 6479

ČEVLJE
z lesenimi podplati (coklje)
v vseh velikostih **imamo v zalogi.**
Cenike pošiljamo zastonj, kot vzorec pa 1 par po poštnem povzetju. Na zahtevo povzorčimo tudi več parov.
Čevljarska zadruga iz Mirna,
sedaj Vrbovec p. Mozirje.

Obrat za žaganje drv
se priporoča cenj. občinstvu.
Nahaja se **v Rožni ulici 41, II. nadstropje desno.**
A. DRAME. 7351

Pristno toaletno milo
fino dišeče, komad 100 gr težak, 3 komadi K 18.—, 6 komadov K 34.—, 12 komadov K 65.—

Pristno milo za pranje
kg K 26.— Proti vpošiljatvi zneska naprej dobavlja **M. Jünker, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrinjska ulica št. 3, Hrvatsko.** 5855

Elektrotehnik i izpitani mašinist
s savršenstvenom 25 godišnom praksom u svim vrstama struje, svih napetostih, kao i u svim vrstama mehaničkoga pogona. Perfektan projektant za elektr. i mehaničke postrojke. Izvodi samostalno sve popravke u svoji struci. Trezna i solidna radna sila prvoga reda. Srbin, 43 god. star, ženjen, 3 dece, govori engleski, francoski i talijanski, razume slovenski. **Traži mesto** kao voditelj dielektrarne, instalacionog zavoda ili ineustrijskog postroja. Reflektira samo na takovu službu, u kojoj može radom za gospodara, koristiti i sebi.
Ponude na uprav. „Slov. Naroda" pod **„R. P. O./7345".**

Dr. Albin Smolè
odvetnik
Ani dr. Smolétova roj. Anžič
poročena
Ljubljana, dne 14. decembra 1918.

Odvetnik dr. Vladimir Sernec
naznanja, da se je vrnil in zopet otvoril svojo pisarno
v Mariboru, Glavni trg št. 18.

Velika stenska slika Ivana Cankarja
izidejo te dneve v „Umetniški propagandi" v Ljubljani, Sodna ulica štev. 5. Naročila istotam.

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano **„SKABAFORM"-mazilo.** Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3·—, veliki K 5·—, porcija za rodbino K 12·—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Györ), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu", Ljubljana, Marijin trg.** 5958
Pozor na varstveno znamko **„SKABAFORM"**

Dražbeni oklic.
V četrtek, dne 19. t. m. in po potrebnosti sledeče dni se bo prodajalo v **Kranjski gori** in okolici na javni dražbi
okoli 200 lesenih barak.
Kupnino bo položiti takoj v gotovini. Začetek dražbe vsaki dan ob 9. uri zjutraj. Komisija se snide malo preje v občinskem uradu.
V Ljubljani, dne 11. grudna 1918.
Po nalogu pov. za j. d. in o. **Jelenc,** stotnik.

Velika stenska slika vladarja Jugoslavije
:Aleksandra:
po orig. mojstra Vavpotiča izide te dni v založbi „Umet. propagande" v Ljubljani, Sodna ul. 5.

Objava.
Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani naznanja, da znaša obrestna mera za hranilne vloge od 1. januarja 1919. dalje do preklica 3% s pristavkom, da je vložnikom dano na voljo, dvigniti svoje vloge pred navedenim dnevom, ako s tem sklepom niso zadovoljni.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 280,000.000·—. Glavnica K 80,000.000·—.

Podružnica v Ljubljani **Češka industrijalna banka** **Stritarjeva ulica št. 9.**

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije. **Vsakovrstne bančne transakcije.**